Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 4.
Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

770. Światta Prawdy Stany Magistratów czyli proprie rzeczonychsenató obiaśniające... w Warszawie r. 1758.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Бан. 770

Nr. 770.

IV. E. 11

SWIATŁA PRAWDY

Stany Magistratow czyli proprie rzeczonych Senatow

OBIASNIAIĄCE.

w Opisie onych

przez

A.C.I.K.M.S.A.P.R.M.S.W.

oraz

Własnosci Prerogatyw Imion za. szczytow Powag Godnosciow

ELUCYDUIĄCE.

y

Znatężenia iakich podchlebstw fałszow przeciwnosciow żadnych bądz w alternatach odmian y zacmion.

NIEZNAIĄCE

w Warszawie Roku MDCCXLVIII.

DO LEKTORA.

Kto czyta mądrze, dobrze, y uważnie
Rzecz, y wymowić potrafiá odważnie
Wiedzieć iakie są Magiſtratow ſtany
Niech zważa pilnie kto ich chce bydz znany
Co ſię podaią z dobrey woli chęci
Godna rzecz przyiąć dla wieczney pamięci.
Iedynie Author o tę łaſkę prosi
By cudze pracy, nie nicowac w nosi
Przyczynę: że ztąd, żadney niema płacy
Około iawney z miár podiętey pracy.

Laudetur Jesus Christus

Stany in genere Magistratow z swo:
ich Prerogatyw, Powag, Imion, Za=
szczytow, Godnoczciow, wynikaiące =
z Stanami pari gradu, et honore
Szlacheckiemi idące, opisane, y na
Części podzielone z Swiatel prawdy
elucydiuiąc tym modelem jako ni=
żey

Część Pierwsza.

Magistraty w Stownych albo raczey Stolecznych
czyli Kapitalnych Swiecie mianowanych Euro:
peyskich Chrześcianskich Miastach Arysto:
kracyinych lub Demokracyinych, w Monar:
chiach, Krolestwach, Xięstwach, Państwach,
Prowincyach, Ziemiach przez Monarchow,
Cesarzow, Krolow, Arcyxięząt, Margrabiow,
Hrabiow y innych zgoła wolnych, y Dzie=

dzicznych

dzicznych Xięzat, Panow Ządowych, y Morskich
jakim tylko bądź tytułem, zaszczytem, y Imieniem
zwanych w swoiey Sytuacyi Ziem, Państw,
y Prowincyi zostaiących poblizkich, y od
siebie odległych, częścią samemi Rzekami,
Morzami, y ich odnogami, Borami, lasami
Gorami ograniczonych osadzone, Prawami,
Przywileiami, Ustawami od swoich jako wyżey
mianowanych Monarchow, Krolow, Arcy Xięzat
Xięzat, Panow Cesarzow z dawnych lat, y
wiekow nadanemi, y innemi Prerogatywami,
Swobodami, Wolnościami, Godnościami, Tytułami,
y honorami zaszczycaiących, y samąż rzeczą z tych
wszystkich Prerogatyw dotąd popisuiące, są to
fulcra, et decora universalnemu Swiatu,
na potomne wieki znane, y iako w swoiey
spherze, y mierze w ucaleniu onych zostaią-
ce bez naymnieyszego naruszenia, są, et sua
in natura zostawać powinny z wszelką dystyn-
kcyą, Powagą y uszanowaniem od wszech kondy-
cyi y Stanu Ludu pospolitego, z natury y Stanu
swoiey podług Praw, Przywileiow, Swobod Wolności
Honorow Godnościow nadanych rekognoskowane
Za ktorych powodem, y modelem tą-
cych y dobre

cych, y dobrze regularnie bez zgwałcenia, y nienaruszenia tychże Praw, Przywileiow, Ustawow, Swobod, wolnośći, Prerogatyw, Zaszczytow sobie nadanych, Universus Populus cujuscunq; Status, et conditionis, a nay pryncypalniey Exercitium Mercaturae w tychże Miastach Arystokracyinych, y Demokracyinych jakimkolwiek bądź tytułem mianowanych, na Mappach samych Geographicè delineowanych, y opisanych, cum omni plausu swoich Monarchow, Krolow, Xiązat, Panow, oraz, y Dziedzicow, ktoby nieuwidział, y nieuważał.[2] iż dotąd viget, et flóret.

Na ktorych Magistratach, w takowych ut desuper rzeczonych Universalnych Miastach, jako na nayprzewszych Stowach mowiąc śmiele, jakoby na samych opocznych, y węgielnych kamieniach wszelkie machiny, structury gravitatum, et periculorum znoszących, y na barkach swoich piastuiących, y dzwigaiących, jako a primo Ordine, basi, et fundamento pochodzących omni cura, et sollicitudine za torem Prawo, y uszlachtowanych Ustawow, Swobod, y Wolnośći sobie nadanych rządzących, wiele a wiele do konsequencyi ztąd wynikienia, szczęśliwych awantur, ku Dobru pospolitemu, za-

chodzą

chodzących, y służących należy.

Magistraty wzaszczytach swo
ich z dawnych lat, y wiekow ile w Ludzo:
zemskich Kraiach, y Miastach Stołecznych
zostaiące, tymiż iedynym sposobem od innych
Magistratow nieco z Powdy swoich rozni̇ą,
y dzielą, zesię bydz miarkuią Senaty, dery:
wacyą, y Początek swoy biorąc od Rzymian
podług zdania Politykow pszących Histo:
rye Rzymskie Arystotelesa, Cicerona, y sa:
mego wielce Uczonego Tacyta, gdzie z tychże
lat dawnych takowe Magistraty mianowały się
Senatami, gdy bowiem z Rzeczypospolitey
Rzymskiey Wodzowie, Senatorowie, Xiążęta
y Panowie, między ktoremi rzeczeni: Kamillo:
wie, Katonowie, Markusowie, Cynkcyuszowie,
Antoniuszowie, Pompeiuszowie, Licymiu:
szowie, Oktawiuszowie, Pretoryuszowie Va:
leryuszowie, Flawiuszowie, Emiliuszowie,
Vitelliuszowie, Druzonowie, Tulliuszowie,
Brutusowie, Juliuszowie, Scypionowie
Kajusowie, Appiusowie, Kuryolano:
wie, Fabiuszowie Tyczyuszowie, Sulpicy:
uszowie, Maxymiuszowie Tarkwiniuszo:
wie, Flakkusowie y tak wielu innych
mayna in Copia w Senatach mieysca
zasiadaiących, Konsulami zwykle mia:

nowa

nowanych, y samą rzecza Senatorami rekognoskowanych, Miasta, y Kraie rozszerzali, y bezpieczyli, y nawet w preferencyach tytułach, Godnościach sobie wzaiemnie w niczym nieubliżali, owszem dla ucalenia Praw, wolności, Swobód we wszystkim mieć sposobiliśię, Całość Rzpltą, y Oyczyzny swoiey utrzymać starali się, gdzie nawet też Senaty, o Całość Oyczyzny y Rzeczypospolitey Krew przez ciężkie mięszanie Woyny wylewali, wszystkie spezy Dobra, fortuny swoie na też krwawe Woyny, łożyli, y spendowali, mało na tym, ale zdrowia życia swoie azardowali, y sakryfikowali.

W Stołecznych Cudzoziemskich Miastach tąż samą intytulacyą Magistraty, czyli samą rzecza Senaty mianowanie, y tera: źnieyszych wiekow z Prerogatywszwich, Swobod, wolności Praw, wraz z Stanami Szlacheckiemi pari gradu, honore idące, iakoto: Paryskie Londyńskie: gdzieśię inaczey bydź prezentibus mianuią niższe, y wyższe Izby Sądowe Parlamenty: Sorbońskie, Ratisbońskie, Weneckie, Genuenskie, Madryckie, Rawenskie, Florenckie, Bononskie, Toszkańskie, Szwedzkie, Szkockie, Irlandzkie, Salisburskie, Hamburskie, Strazburgskie, Haskie, Amsterdamskie

damskie, Niderlandzkie, Bruxelskie, Cadyxkie Lizbonskie, Wiedenskie, Berlińskie, Krolewieckie, Sztokholmskie, Noweryskie, Rygskie, Szczetynskie, Praskie, Prezburyskie, Munsterskie, Paderborgskie, Juliackie, Kliwiackie, Neyburyskie, Philizburyskie, Auszpurgskie, Wittemberyskie, Lunewilskie, Drezdenskie, Lipskie, Magdeburskie, Monachynskie, Luxemburyskie, Modenskie, Pastalskie, Milanowskie, Meienskie, Trewirskie, Norymberyskie, Bremenskie, Neysztadzkie, Hannowerskie, Westphalskie, Szwabskie, Frankworskie, Wrocławskie, Gdańskie, Toruńskie, Elblągskie, Malborgskie, Grudziądzkie, Chełmińskie oprocz wielu, a wielu Państw, y Xięstw Włoskich y ich Stołecznych Miastach Rzymskich y tam daley, a daley od wiekow, y lat dawnych Osiadłe, y wswoiey pozytuce bez zadney odmiany dotąd zostałące, Swobodami, Wolnościami, Ustawami cieszące się, y wswoim ogruntowaniu przy Dobrach, y Fortunach swoich, przy Stałości y Całości Praw, y Prerogatyw sobie służących, y innych pomnażaiących interessie w zgodzie, y Miłości dotąd zostaią y popisuią się.

CZĘŚĆ Wtora

Gdzie y wsamey Koronie Polskiey y ultrietkim Xięstwie Litewskim Magistraty przy Prawach, Swobodach, Wolnościach, Ustawach z dawnych lat y wiekow, wswoiey pozytuce, oraz naturze

Zostaiące od inszych Magistratow chacziażby y
Cudzoziemskich, z Godności swoich niemogą się
roznić, ani z okoliczności inszych dystynkcyi
uzurpować sobie osobliwie nayprzyszłey
Krakowskie a prima planta z delineacyą Divu:
dztestu czterech Osob, ktorzysię będą mianuią po:
dług Nobilitacyi Equites aurati wsobie. in:
kludiących idące Wileńskie, Lwowskie, War:
szawskie, Poznańskie, Lubelskie Piotrkowskie,
ktore to bowiem Magistraty, lubo nierownemi
Prawami Przywileiami od Xiążąt Krolow Mo:
narchow swoich nadanemi, także popisuią się:
dnak zarowney kokiwacyi bez żadney roznosci
y dystynkcyi zistoty y natury wszelkich Praw
swobod Wolności Prerogatyw idących, y sługaią:
cychsię podpadaią, ile gdy też same Magistraty
Na Seymach Walnych, Kongressach Koniwoka:
cyinych, Elekcyinych, Korwdacyinych z swemi
Prerogatywami y Godnościami gdy na samych
Konstytucyach simul cum Senatorio; et Eque:
stri Ordinibus rękami własnymi podpisuią zaszcy:
caią się, jako w własnościach Miast Korunnych y
W.X. Litt. a oraz y o samych Prerogatywach Magistra:
tow obszernie opisanych Konstytucye Korunne y W.X.Litt.
ktoby temu wierzyć niechciał iasnie opiewaią y świadczą.

Też same wzwyż wzięczone bądź Cudzo:
ziemskie bądź y Koronne Polskie Magistra:
ty w Precedencyach Honorach Godnościach swo:
ich podczas osobliwie walnych Konyressow,
publicznych przez Regnantow, y Xiążąt Wlaz:
dow, y innych Publik cum solenni plausu
odprawuiących się, nigdyżią nieodmieniaią ani
żiadnych innych okoliczności gdyby też, y samym
Szlacheckim Stanom virtute Prerogatyw swo:
ich preservacią niedaią, y niepozwalaią chy:
ba iedynie gdy Almæ Universitates cum sce:
ptris suis na też Publiki, y wiazdy lub jakie
inne Kongressa wychodzą, onym iedynie qua
Doctoribus et Laureatis Viris prawey ręki ustę:
puią, y tym sposobem wzaiemnie się łączą, et omni:
bus hi premissis æqualiter assystuią, y siebie ab
invicem wenerują, y adorują.

Idąc daley gdy bowiem też same Magi:
straty z wielkim natężeniem z swoich znacznych prac
starań myśli zabieżaią dniami y nocami dla utry
mania y ucalenia Dobra Rzpolitey, a nay bar:
dziey w wzkwitnieniu y wzrzeszeniu Mor:
skich y Lądowych Handlow applikuią, y wszelką
pilnością dotrzymuią podług ich wypełnionych
przysiąg, Obligacyi y Urzędow na swoie

osoby

Osoby powszytych, a nadewszystko w dotrzyma:
niu Praw y swobod, za iednostayniemi głosa
mi y wotami, w zgodzie, miłości harmonij,
zgoła z zdrowey y gruntownej rady, bez żadney
złey y partykularney przysady ponoszą, y przy:
kładaią, a przez to też same Miasta z dawnych
lat, y wiekow znane, y rekognoskowane, tym
bardziey, a bardziey za torem, y powodem bez
żadney przerwy, przeszkody handlow in gene:
re et specie rządzących kwitną, pomnażaią,
y w granicach swoich rozszerzaią. Prawa
tym samym, Przywileia, Ustawy, Swobody, wol:
ności, Prerogatywy do exekucyi swoiey zamie
rzaiące, y w naturze y swoiey Istoty zostaiące,
skutek swoy pewny obeymuią, y nienaruszenie
suo in esse zawsze y na potomne wieki, gdy vigo:
rem et rigorem suum odbieraią, in salvo et tuto
suis in progressibus, obstante animorum unitate
una cum Universo Populo zostaią, nieszwan:
kuią, nec aliquam lesionem znoszą, owszem
amplioribus Libertatibus, Prerogativis, Digni
tatibus ac Bonis ipsi opulentissimis utuntur
et fruuntur.

Magistraty im są na Pospolstwa swoie
taskaią, dobrotliwi, nieswiwi tym bardziey
na siebie miłość od tegoż Pospolstwa sciągaią,

a gdy ieszcze.

a gdy ieszcze te Magistraty Contributionibus, Oneribus exactionibus, gabellis, dationibus, extorsionibus eam Plebem suam nieinnowerują, niecay rawnuą Przeto y Błogosławienstwo Boskie na siebie y Familią swoie zabieraią, y wieczną pamiątkę post sera fata sua z Dobroci, y Miłości przeciwko swemu Pospolstwu mianych zyota Posteris et Succedaneis Consulibus suis zostawuią.

Rzeczoną immediate o Zgodzie y Miłości zgoła de unitate animorum habenda między Przyiaźnią y miłością, iakimby te sposobem od siebie rożnityią, y dyfferencyą w sobie zamykały: Wzięc tych Przyiazni, affektow od samey miłości naturalney dyfferuiących, iakoż powinny dystyngwować, y iako należy ich rozdzielność rozumieć; Te Specyales rationes w tym samym punkcie dla zrozumienia, et animorum in unitate utrzymania wykładaią, y ia to czynię w ten sposob.

Akty bowiem Ludzkie, czyli zonych wynikaiące affekty, przyiaznię, czynią że rożnośi między Miłością y Przyiaźnią. 1. Przyiaźń sama przez się z natury swoiey pochodząca iest to affekt spokoyny, nienaruszony pomiarkowany prawem swoim z natury ograniczony. 2. Contra

Zaś miłości

Zas Miłość sama takiey Natury zostaie, że granic żadnych, y Prawa iakimkolwiek sposobem nadaneyo y opisaneyo cierpieć y znosić niechce, a chociażby żadneyo Prawa niebyło, tenisz affekt zawsze pomnaża, y rozgorzywać tenedur. 3. Przyiazn o ktoreyśmy wyżey namienito, podług differencyi od miłości ma dosyć na tym, że tylko raz szczegulnie może pomnyślić o swoim Przyiacielu. 4to. Azas e contra miłość w Przyacielu zakorzeniona niemoże się od serca oddalić y oderwać tanquam a primo vivente, et ultimo morientc. 5to Przyiaźń sama: ma przezis tylko do czasu służąca, y płużąca lubo zdaiesię bydź, jakoby Rzekami y zrodłami okryslona, y obleiwaiąca, 6to ale nierownie miłość Rzeka iest za brzegi wyleiwaiąca niema y nieznа żadney mety, gdziebysię w swoiey Istoci oprzeć y ucalić mogła. 7mo Przyiaciel ma dosyć na tym że tedy owedy iak mu się zda, y upodoba z dobrey chęci, woli, a nie z przymusu Przyiaciela nawiedzi, y znim na czas może dyszkurować, siedzi, y znimże samym cieszyć się 8vo. Ale zas Miłość sama przezis y z Natury swoiey wynikaiąca żadneyo oddalenia scierpieć nieznosząc, ktora bez widzenia, bez bytności bez konwersacyi, cale omdleiwa. 9no Przyiazn ma to do

sobie ze poczęcia

siebie że po części z swoich obligow, y przyrod, propensyi dobrowolnych chęci y affektow fortuny zbiorku udziela, y nadaie. 10. Ale miłość sama przezsię żadnym złym pretextem nieco: pasana ani ograniczona, o tuszystkich nieprzyiaznich zapominaiąca, y one depczaca, tłumiąca, y niszczaca, sama o sobie myśli, samaszy Przyiacielowi przez siebie użyteczna, podaie, sama dla tegoż Przyiaciela traci, ktorego kocha.

Część trzecia.

Magistraty a duces Regibus, Principibus et Dominis, eo magis amplectuntur, et venerantur ile gdy słyszą, o czułościach, y pilnościach Praw swobodach y Ustawach, y samey exekucyi onych nie dla prywatnych Interesow, ale ku Dobru pospolitemu z słuszności, y swętey sprawiedliwości sciągaiących ich utrzymania. bo cożby było po Prawach Przywileiach swobodach, Ustawach, gdyby to dla zachodzących prywatnych negocyacyi, lub dla iakich przysad y natężonych dążących, y wziągaiących się malewolencyi, y zbliżeniem sumnienia, a szczegulnie dla podchlebstwa zdrady y oszukania

ubogiego ludu

ubogiego Ludu odbierałby ani otrzymywać za-
dney exekucyi niemogły. Co finaliter constitu-
untur, ut executioni demandentur, Lud pospo-
lity przeciwko swoiemu własnemu Magistra-
towi, y Stanowom nayprzeyrzystszym, nayfortunniey-
szym, wziąwszysię za ręce, wzruszałbysię po-
wstawał, y do samey bytnie Rebellij przywodził.

Którym to Magistratom takowym źle
bardzo rządzącym, a tle ieszcze o niedbałościach
surowościach oskarżonym od Panow y Dzie-
dzicow Miast swoich w zabieżeniu eorum
prejudicorum zachodziłyby monitoryalne Re-
skrypta, Edykanse y Zakazy tym dokła-
dem aby Pospolstwo nad słusznością, y nie-
sprawiedliwość niebyło uciemierzone, y aby
podług obłogeneiy Praw raz zawsze nada-
nych stałe zostawało: Czego wszystkiego
Magistraty dla utrzymania Powag, Prerog-
tyw Honorow swoich wszelkim sposobem
starzeć się powinny.

Magistraty w Osobach swoich pomnieć na
przysięgi swoie wypełnione, pomnieć na całość
Praw, pomnieć na Urzędy, Charaktery, Prerog-
tywy, zaszczyty Imion swoich, pomnieć o Dobro
pospolite, pomnieć o utrzymaniu raz na zawsze

y dozamey.

y do sumicy. Imieni Kredytu gdyby na całym Swie=
cie miec żądaiącego, w miłości zgodzie, iednośći
Żyć unum velle et sentire utrzymywać, czułe pil:
nie, częstokroć iawnie publicznie a nieskrytnie
cum eversione Iurium, convulsionej ipsius Con:
scientiæ, zobopolnie adamussim powżumiewaiąc,
stanowić, y Prawom nadanym bardziey dla wo:
zmnożenia Dobra pospolitego Swobodom wolno:
sciom zadosyć czynić, złud naysrzesliwsze Succes:
suum maxymy, y Ewenty, Pochwały y inne
pasmem ściągaiącemi awantury zachodzą y za:
nie Pospolstwa w kontentecach onych chwalaią,
y przez to wielki Kredyt u Krolow, Panow Xiąż:
żąt jako miast własnych Dziedzicow sobie
sprawuią.

A cóż może bydź milszego, pożyteczniejszego,
pożądańszego, chwalebniejszego, dostoyniejszego
nad iedne zgodę y miłość: Concordiâ res parvæ
crescunt, discordiâ maximæ dilabuntur, za po:
wodem ktorey zgody y miłości omne bonum et
utile ściągaią, wszelkie sukcessa jak nay pożą:
dańsze Dobra Fortuny jak nay pożądańsze spły
wáią. Miastom nawet samym postronnym z=
=wielką Konsolacyą y woczach onych Stanowią.
Inaczey bowiem gdźie niezgody zachodzą, tam nie:
łość Szwankuie, upada, wszystko nizacie,
gasnie, na złe obmowy y opinie przychodzi, wszystko

dobro z porządku

dobro z początkow dobrze założone y ułożone uni:
wecznie obrzęd. według samego Prowerbialisty
Pańskiego zdania: Inani Sapientiæ opinione
elati, perpetuo litigant, [:qvia inter superbos sem:
per esse jurgia non desistunt:] Wielkich Cnot, y
przymiot czasu dissensionis animorum, należy przy:
właszczać samey iedynie Cnocie Cierpliwości, która
wszelkie rozruchy, gniewy, passye, rankory, cholery
łatwo znosi, y znosić z wielu miar, y przyczyn
daleko inszych, torem samego Boga Chrystusa
Pana idąca: patientia omnia vincit, znosić
przywykła, a przez to perfectum opus mieway et
tempora in perpetua zostawuiąc; a tak per pa:
tientiam duplex manet Victoria, vilisse me:
tus propriæ, et temperasse mori alienæ, niemoże
więc w niezgodach y dyssensyach major obtineri
Victoria, niżli przez ducie omnimoda et necessaria pa:
tientia habenda.

Contra, gdzie zachodzą takowe Magistraty
między sobą nie w konfidencyę, ale w dyffidencyę,
gdzie bowiem zachodzą nieprzyiaźnie, niezgody,
miłości ostydłe, dyssendye mierzić czli nienawiści
złości, zażartości, prześladowania, potaienne opr:
:sywania, zarzuty, kalumnie, objekcye, paszkwile
y tam daley a daley z tych wszystkich okoliczno:
ści y cyrkumstancyi Dobro pospolite całe upada,
y na kawały rzrywaią same Pospolstwo wta:
kowych dyffe:

kowych dyfferencyach zamierzaniach, dyffama:
cyach zatrzutach obiekcyach nad takowemi Ma:
gistratami niedbałemi, niespokoynemi za pry.
watnemi interesami idącemi gorąc bierze, onym
w rozkazach niepodległa niesłucha, tedy nie
do rebellij zabierasz, y do inkonwenienciyi wy.
robienia inszych lasciym sposobem, sposobiąc
y przystępuie. Regis ad exemplum totus com
componitur Orbis: iakie zaś dalsze złe kon:
sequencye ztąd ut præmissum est następuią, każdy
Rozumem dobrym władnący, zważyć, y oglądzić
może: iż despáribus bobus non bene fit arbitur cumus.

A zatym Magistratom uczonym, na wszy.
stkich rzeczach dobrzeiąc znaiącym, miłość zyc:
gc utrzymuiącym, y trzebie samych w osobach
swoich suis in stallis zasiadaiącym ex toto
corde wzaiemnieią kochaiącym, żadną miarą
żadne dyssensye dyffidencye nieznadzi, gnie:
wy rancory nienależą ad id genus rzecho:
dzić nienależy y niezdobi, według samego Se:
neki lub Cohnika zdania (Just. 50. ouzem
wiadchołwiek bądź mowach prywatnych, czy
publicznych samych rzeczach interesiących:
Correctores minus necessarias, satius subtili:
us est contemnere, quam solvere ponieważ
per nimias altercationes veritas amittitur.

Część czwarta.

Część Czwarta.

Magistraty a suis Regibus Principibus Hæ-
reditibus et Dominis przy zaszczytach, Praw,
Przywileiow Prerogatiyw, Swobod, Wolności
nadanych jure merito ponuntur, et a nemi
ne quopiam postponuntur, nieg3 flocci pendantur
to in virtute Monarchow, Królow, Arcyxiąt:
ząt, Xiążąt Panow swoich, y Dziedziców, Po-
wagę, Moc podług tychże Tamtych Praw, U-
stawow ut primissum est nadanych zabieraią,
te moc, y władzy swoie virtute horum mu-
nerum przy Słuszności y Sw: Sprawiedli-
wości iako vera et propria brachia suorum
Principum w Osobach swoich extendują,
w krzywdach, dolegliwościach, ubrapieniach,
ubostwach, y udręczeniach universam
Plebem, y od samych nawet złośliwie nasy-
łonych napaści, insultow, wrzenicy, gwał-
tow rabunkow, excessow bronią, zastaniaią,
zastępuią, ucalaią, y we wszelkiey sami
przez siebie obrończości zostaiąc utrzymuią.

A chociaż w tych wszystkich Maiątkach
Stownych, bgdz y nieystawnych za osobnemi
Prawami Swobodami ustawami y inne Po-
rządki zwykle mianowane Ordines, di-

Stincto Ordine

stincto Ordine, et regimine osadzone, y lokowane znayduią, lednak Magistraty tanquam primae: vi et dignitate Capitis, ab alijs Ordinibus podług obloquencyi wszelegulności Praw, Godności Prerogatyw zdawnych lat y wiekow nadanych actii dystyngwuiąc, y sama rzecz ex nexu Słuszności, y surowey Sprawiedliwości dystyngwować powinny, ile onym gdy same Prawa Ustawy Swobody, te prawa na jaw wyrzucaią, y przed oczy stawiaią, jako też Magistraty his ex praemijs rationibus powinny venerari: Gdy bowiem ab his Ordinibus ex Stallis postfata cujusvis Capitis, ad eundem Magistratum, et ad capessendum illius Officium, ex meritis lednak Nobilitate, idoneitate, ingeny dexteritate et omni Capacitate praecinctis mediantibus Electionibus peractis tabuo wchodzą, Stalla locaq occupant.

Z nadewszystko, że Magistraty powinny previdere suum bonum, et utile Stante Jurisdictione sui quae et quanta subjecta eligenda venyssent, ad perpetuam rei memoriam Posterorumve Instructionem id precipuum maximum relinquere, według Samego Arystotelesa Dania, temu słowy wyraźnie nowrzeczego: Oportet prudentes Magistratus non propter Officium

propter Officium, sed virtutis causâ admirationem sibi parere, ut eliam immutata fortunâ, eisdem Laudibus digni censeantur.

Magistraty gdyż w zgodzie, miłości wnętrzney Szczerey Przyiaźni, według Boga, y sumnienia dobrze rządzą, a w niczym przeciwko Prawom nie błądzą: nihil est tam naturae aptum, tam conveniens ad res secundas, vel adversas, quam amicitia unum velle, et sentire, et amorem indissolubilem amplectentes, nie wykraczaią y nie wychodzą, za granice Słuszności, y Swoiey Sprawiedliwości nie wybiegaią, y nie wybłądzaią w niczym nie exorbitują Prawom, Ustawom, wolnościom, Swobodom żadney Ieżyi, ani konstytucyi, w podanych okazyach, y przygodach bądź active, bądź passive nie czynią, słusznie y sprawiedliwie wzaiemnie około prac swoich, starań zabiegow z uszczerbkiem własnych fortun swoich, y zmitrzeniem czasow, dni, godzin, powinny bydź słusznemi dochodami, Inwentami w pożyciu, y utrzymaniu Żon, Dzieci, Czeladzi swoiey opatrzone, bo inaczey ktobrzy zmieli, y ważył z osob iakich godnych, mądrych, uczonych do takowych Magistratow, y ich zaszczytow cingeliz, et stalla eorum ac Officia otrzymywać, a tym bardziey trudz pil-

nuią

nościa, y natężeniem konkurować żeby miały
aliquibus Boni Proventibus commodis, et emolu-
mentis ipsiij honorariys premijs pro curis, et
sollicitudinibus in se assumptis cavere: tituli si-
ne vitulis censerentur esse.

Niemoże zas nikt tey Słuszności y Sprawie-
dliwości przyczeć, ażeby zas bowiem kto chciał
bydź w tym punkcie curiosus et explorator nied-
wierzając temu, czymiu wyżey namienioło, iż
in stallis et officijs suis Osoby, pracy wszelkie
ponoszące, mogłyby się bez żadnych Dobr y Pro-
wentow mianych obchodzić, y Urząd swoy bez
nich mianych delikatnie piastować ile gdyby się
takie Osoby znaydowały, żeby swemi własne-
mi dziedzicznemi Dobrami, a non ex alio
capite idącemi kontentowały, a z Urzędow ja-
kiemikolwiek bądź prowentami y dochodami
gardziły, y nie akceptowały, żadnego człowieka
w tey mierze nieznalazłby, tak dobrotliwego,
taskawego hoynego, chociażby y naymożniey
szego, żeby ultro et sponte, a proventibus red-
tibus, honorarijs premijs Oblatis suum Offi-
cium concernentibus dostępował, y niemi po-
gardzał, co exequi liceret sed non deceret, idąc
za Zdaniem pewnego Sensualisty y oraz Offi-
cyalisty mowiącego temi wyraźnemi słowy:

Iz faile cõmyans

Iż facile colliguntur fauores, et amores, ubi spar-
guntur beneficia: amor sagitta est, beneficium
nervus, quo impellitur. Tego idzie zatym, że
Magistraty czyli Senaty ile primacya Capita,
około prac swoich, fatyg starań zabiegow
dniami y nocami ściągaiących się, iusto titulo
znacznemi Dobrami, dochodami, y proweń-
tami, powinny bydź osadzone y opatrzone.

A nadewszystko in considerationem venit
y to, że: nemini Officia debente się damnoza
bez żadnych prowentow, dochodow żadne Mayą:
Straty, bądź wiakichkolwiek stołecznych, bądź
w niestołecznych Miastach osiadłe, czyli do o-
siadłości sposobiącemi, niemogąc żadnym spo-
sobem w swoiey istoci, y natrwie z wielu miar
y przyczyn mieścic, y utrzymywać, a gdyby te
całe niemiały dochodzić, y niemiałyby się na
co pewnego, około takowych dochodow y Pro-
wentow słusznie ściągaiących się, y przynale-
żących spuszczać, y oglądać wzgledy przez to y
Dobro pospolite ujrzałe, żadney rady dania
w podźwignieniu dobra pospolitego aniby sta-
wało, y żadnym sposobem de Magistraty do
prac iakich natężenia przymuszone pociągno-
ne, y zdolne bydź niemogły, dla tego ustawo-
wych swoich Miast Krolowie, Xiążęta, Panowie,

y Dziedzey

y Dziedzicy, lubo Magistratom y Miastom swoim wielorakie Prawa z wszelkim obostrzeniem nadaią ale też niemniey około prac staran myśli zabiegaią ku ucaleniu y utrzymywaniu w tychże sa: mych Prawa, a wszczególności y nieodwłoczney onychże exekucyi tymże samym Magistratom swoim Dobra, Dochody Prowenta obmyślaią, naznaczaią, y nadaią.

CZĘŚĆ PIĄTA

Po uczynioney ut premissum est, o Dobrach, dochodach, prowentach, lub iakimkolwiek tytułem y pretextem mianowanych Prowenencyi, na Magistraty spadaiących, y ściągaiących exhibendacyi, teraz przedmiot swa: mey tytko szczególności, o zdrowney onych inter Consules Tibi abutrinj pares, et æquales Dystrybucie y wydziału kolwiek przychodzi.

Takowych bowiem Dóbr, Prowentow, do, chodow, lub iakimkolwiek tytułem rzeczonych prowenienciy obwencyi, danin Magistra: tom służących, słusznie pro laboribus, cu: ri sollicitudinibus spadaiących, ad univer: sam plebem sive integram communitatem cale nieregulowanych, z wszelką ostrożnością pilnością w odebraniu onych w perceptach y expensach

y expensach zobowiązowaniem onych anno:
towanych, na Osoby Consulum portiones equa:
les powinny obwenire, zgoła onych indistincta
indistincta, et aequalis sua ex natura prze:
dens exdivisio, bez nayrnieyszey leżyi kry:
wdy powinna zachodzić, Boc ieżeli Osoby
wszystkie razem Consulum wszelkie pracy sta:
rania zabiegi bez żadney dyptynkcyi pry:
watnie sobie uformowaney, in rem et utili:
tatem miast, et totius universe plebis, dla
całości utrzymania Praw, swobod, wolnosci
podeymuią, razem te prace, starania zubli:
żeniem zdrowia, y życia non in ficta chari:
tate publicznie, widocznie a nieżaocznie zno:
szą, toc słusznie y sprawiedliwie wzaiemnie
aequalitas eorundem proventuum, et quarumvis
obventionum portionum, datkonium, honora:
riorum inter alios Consules sibi pares ex:
divisionis zachodzić, et ipso facto currere
powinna, sama przyiazn nienzerwana mi:
łość do samey śmierci ugruntowana, zaza:
dzek inszych złych, ani przewrot nieznaiąca
z naturalney obligacyi y zobopolney harmo:
ny powinny mieysce swoie in dividendo,
et percipiendo mieysce swoie bez naruszę
nia mieysce swoie utrzymywać, y odbierać,

dopóty pru

ile gdy par super parem nullum habet impe:
rium, zaszczyty, Imion, prerogatywy, Godnoś
czeli razem idą, y te razem spadaią na ich:
głowy, y osoby ich, y tym sposobem miłość,
przyiaźnie affekty ligi, propensye, rozszerzaią się,
y wzrastaią utrzymuią, żadney przemowy gdyby też
z natężeniem iak naymocnieyszych nieprzyia:
ciół, na też same Magistraty biiących nie znaią:
amicitia non animis sed annis aestimantur,
eaqve sine nota et macula extenduntur.

A gruntowniey że ieszcze rzeczy, jakowy:
żey namienione są stabiliuiąc, y solidiuiąc,
ieżeli argument do łatwieyszego porozumie=
nia dokłada, y podaie, iż lubo są w iakich:
kolwiek Miastach Arystokratycznych, y De:
mokratycznych Magistraty osiadłe, prero=ga:
tywami y swobodami zaszczycaiącemi, wo:
iobach swoich dividuntur in partes, ale
iednak z nich phizycznie mowiąc, ex ijs parti:
bus divisis, ex in capita dismembratis, takowy
Magistrat in rebus dextre agendis suo miesce
zostaie, totumq; suis in Judicijs, Officijs, et Con:
silijs, sanctus, et Conclusionibus, totum organi:
cum compositum phisicum adimvenitur Corpus,
et partes, sive capita illorum pro toto et non
pro partibus sumitur, tak percomcyeni prze=

dit regulanter

dit regulariter in omnibus Magistratibus, że takowe capita ut præmissum est, suis in cu: ris et sollicitudinibus, rebusq; in agendis, sta: tuendis, et perficiendis, et in portionibus aequa: liter interse ex Bonis et proventibus eor Magi: stratus afficientibus distribuendis, non dispol: vuntur, nec in partes unibabe animorum pme: cincti scinduntur. Wten czas powinna stan: te unione animorum wszelka powaga y powa: ga na wszelkie natężone natarczywości, znat: żenia Niepryiaciół przykrości, w Magistratach in animis stabiliri, et locari, wten czas wsze: kie prywatne Interesa na stronę iść, wten: czas przyiaźnie stałości miłości swoy skutek odbierać powinny, odia restringenda favores autem ampliandi: Amici obi fideles, sinceri, et veri medicamentum vitæ, et immortalitatis sunt, osoby mędzy sobą znaydującesię insal: vo zostawać powinny.

Tak idąc daley, o Punkt Dobrach, Prwentach y Dochodach Magistratow in genere tyczących się ieszcze y z tych następuiących okoliczności rasz: sumuiesię y elucydnie wten sposob. Iż ie: żeli takowe Dobra Prwenta, Dochody ad amussim et ad assem powinny wiyer y wydatek swoy w perceptach y expensach ia: kichkolwiek mianych nullo casu quo impe

diente

dente odbierać, toć idzie zatym, że y koncernen:
cye lub portye zbychże samych Dobr, prowentow,
y dochodow sięgaiących, y na części dimembro:
wane wzaiemnie inter pares Consules aequilibri:
um utrzymuiąc, wadente ipsa justitia zaro:
wnie bez żadney excepcyi y dystynkcyi dy:
stribuowane y podzielone bydź powinny, ale
iednak nieżyczą, y krzywdą iakąś, zrzyna:
łszku y prætextu żadnego niesłusznie wznowio:
nych zatrzymywane, y nieoddawane miałyby
wynaydować: tym samym do kłotni dys:
tensyi Prawa, y ewersyi wszelkich Ustaw:
ow ex capite aliorum Consulum injuria:
torium zracyi y przyczyn rzuzyć pomienio
nych przychodziłoby, czegoby sobie wszy:
stkiego złego Magistraty, mieć, ani słyszeć
obym nieżyczyły, bo takie złe Cwenty y awan:
sy in præjudicium aliorum Collegarum
Consulum pari gradu et honore eiusdem
co za skutki złe czy dobre odbierałoby miały?
gdyby przyszło pole kłotniom, y Prawow
odwiecznie, et certamina indifferentys inutili:
bus oppositis odprawowdę? gdzie sponsor
horum litigiorum et eventuum, bonorum,

malorumve

malorumvè essęt, et extitissęt? qui Principalis horum præmissorum reperissęt? przyszłoby mowic, y zta prawda odzywaćsię: quod tibi non vis, alio ne feceris. przyszłoby y dotego żeby musiały cząstki Consules et Collegia obstringia jurgia, altercationes, et dissensiones sua officia sponte deponere, et alia simenda quærere; a tak per consequens niezdobłoby eos Magistratus divisos ad ea accedere, quæ bene sperata non venissent.

A na koniec, żeby niepszyszło dla takich inkonwenienciyi y kontrowersyi circa æqualitatem z Dobr, y wszelkich prowenienciyi in Consulibus spadaiących incundam, animum Superioris Judicijs gravare, żeby niezdobiło, niechcę wgc takowe Magistraty, esto et divisi Consules, ad sopiendas totaliter in præmissis controversias w przod sami z sobą animo præmeditato porozumiewaią, niechcę naradzaią, a potym gdyby nię y całe zgodzic niemogły, niechay co in præmisso pasu do publiskich domowych lub zagranicznych cudzoziemskich Magistratow i naszey miarowanych Senatuw od Siebie odległeyszych przez listowne interpellacye odzywaią, y

niechcą.

niechay z tychże samych danych rzetelnych In-
formacyi y z opisania onych tym bardziey de-
liberuią, y tak sobie niech insze konsekwencye
formuią quod ultra actum est. Dopiero by
przyszło ale ponieważ malecontentum
zalować, y strasznie ubolewać, na zasadzeniu
złych swoich zdaniach, y przez Listy z Se-
krétow wydaniach, y rozpisywaniach, mowią
temi do siebie słowy: Sol nobis non luxit, Ergo
erravimus. justitia

Część Szosta.

Magistraty tym iako wyżey modelem idące
Prowenta Dochody bądź iakimkolwiek tytułem
nasię spadaiące rzeczone Prowenienuye, czyli
obwienye maiące, equalitatem Ex divisionum
zasobą posiągaiące, et actu odbieraiące Rad,
Konsultacyi, Ustawow niepowinny unikać, ani
onych ubliżać, owszem zwszelką pilnością, y
w takowych Radach, y Obradach, czułością Do-
bro pospolite powinny powinny pomnażać, od
krzywd wszelkich Rzpltą zasłaniać, y one-
mu assystować, prywatne Interessa, y iakie-
kolwiek bądź negocyacye zachodzące, aby te
Miastom, y publicznym Interesom daleko pil-
niey zachodzącym Dobru pospolitemu nieszko-

dziły

dzily, nietamowały na Stwnę przez zarzucać, y prac z prvpenyi y Obligacyi z Urzędow swoich dodawać.

Magistraty podług obowiązkow swoich y Urzędow na Osobach swoich delikatnie pia: stuiących w publicznych Radach, y Obradach, Konsultacyach ustawać niepowinny, excedere metam nadto, co raz na zawsze, et in perpetuum ustanowiono y opisano iest, a tym bardziey alia gvacj Officia utilitatem publicam civitatum haud minime respicientia, niepowinny na siebie assumere, bo te postremè assumpta, et obtenta ea Officia primæva firmata, wzruszałyby ich naturam et æqualitatem tychże Obrad y Konsultacyi, mieć daleko pilniey potrzebuiących, y wymagaiących, ktorebyiż rady, y obrady, in utilitatem Ministrantes Konsultacye, czyli ustawy pilniey do exekucyi swoiey zachodzące, niemogłybyiż in pauco numero ob legalitates alio: rum Officiorum utrzymywać, y skutek swoy pożądany odbierać: idąc za sprawiedliwym Sensem Samego Plinniusza mowiącego tymi słowy Tanto melior speratur Magistratus, quanto sepius fuerit, ponieważ że Officia alio ex capite assumpta, niemogłyby ea primæva Officia semel, et prv semper cœpta ex assumpta znosić, bo by laborent, et post se traherent multa alia absurda, nunquam in similibus fieri solita exercenda, et observanda.

Zgoła iednym słowem mowiąc że każdy

Officyalista raz przyiąwszy Urząd swoy na Osobę swoią, y tenże przysięgą stwierdziwszy dotrzymuiąc teyże przysięgi ieżeli nie światu to tedy: nie Bogu wszechmocnemu, któremusię przez też przysięgę obowiązał wiary dotrzymać wiary dotrzymać y Sumieniowi swemu zadosyć czynić, azaty nie powinien ex aliis adinventis modis, et medijs taki Officyalista delikatnie Urząd swoy piastuiący Demoto uno Officio sat digno, et competenti z podchlebstwa świata y dla mammony Jego suum primevum Officium vilipendere aliudq; quærere, dalsze konsekwencye zważaiąc, ieżeliby drugie a sumptum Officium mogło dla Duszy, y Sumnieniu bespieczniey, saltius za zdrowym rozumem idąc iednym szczęściem od Boga nadanym, perconcenguens y Zordinq iakq takq z pracy swoiey nabytq, kontentować przynależy, idąc za Jenjem wzwyż pomienionego Autora Pliniusza temi wyraźnie mowiącego słowy: Is autem gradus cæterus antecellat, quem labor prolixior, et stipendia longiora fecerunt anteire.

Część Siodma.

Magistraty inusitatas praxes abusivas irrationabiles, et male introductas przed wieki, y laty zgoła zwyczaiu nigdy niepraktykowane y Prawom wyraźnym przeciwne znosić niepotrzebny

aby to

aby te y samemu Dobru pospolitemu y exekucyi onemu na potomne wieki nieprzeszkadzały anizi na Konfirmacyą Praw, wolnosci, Swobod, ustawow, prerogatyw in eversionem, et sublationem onych nieoglądały, ale te iedynie praxes et consuetudines powinny bydź sila in natura et qualitate zachowane, utrzymywane ktore achcą, y bydź powinny rationabiliter prescripte: z okolicznosci tych nierozsądnych et irrationabiliter przed laty, y wieki introdukowanych zwyczaiow, a do zniesienia onych przez Magistraty y całe Miasta podanych, y sciągaiących przekładaią w krotkości Słow z prekistodyczą, takowa prawna ku wieczney pamięci zachodząca informacya:

Lubo zwykle quamlibet consuetudinem Lidzie, a wszczegulności Iurisperiti sumunt pro lege habendam, hæc Consuetudo in tantum procedit regulariter iakoż desuper namienito, inquantum miała by bydź rationabiliter prescripta, y podług decyzyi uczonych Iurisperitow de consuetudinibus opisuiących, y kontrowertuiących, cztery kondycye maią primo palmieyszé concurrere 1mo Consuetudo quando est rationabilis. 2do Quando est regulariter prescripta, quibus pasibus, et rationibus miała by procedere 3tio Quando est de Scientia Principis et Domini inducta 4to. Quando maior pars

populi

populi consevevit illa consvetudine uti, y tak, a nieinaczey in premissis habere habenda Jus Civi: le prescriptum dictavit et observavit.

Iwtym punkcie de ea Consvetudine brevi: bus iniynuiąc, iakoby Consvetudo miała tollere legem Ztą prakauciyą y prekustodyyą per Magistratus observandam venisset; przecedit wten czas regulariter quando Consvetudo iż rationabilis et prescripta, alias non tollit legem eidemą prejudicare non potest, a gdyby gdesbio quomodo Consvetudo posiż et valeat esse rationabilis miała oriri? cum sit contra Jus quod similiter est rationabile? Ry. quod quando consvetudo aliquo bono fine instituitur dicitur esse rationabilis, licet sit contra jus, quod simpliciter est rationabile, quia illa uno respectu rationabilis est

Zaczym takowe dystynkcye prawne za nayuż kszy fundament założywszy, Magistraty quasivis supramentionatas Consvetudines abusivas, male introductas, Legiq Positivae Summe contrarias, et prejudiciosas una cum alijs appendicibus, si et in quantum prescriptis, aut ad pericu: lendum deveniendis powinny znosic, y tym sposobem Universum populum prejudiciosi quid habere volentem, senentur, et obligantur sedare, et pacificare.

Rzeklosz immediate o złych zwyczaiach ktore zwykły introducowane bydz przez Pospoli

Shwa y oraz

stwa y oraz praktykowane, ktore iako Pra=
wom nadanym przeciwne, powinny przez Ma:
gistraty bywać znoszone, iednak de abusibus
specialibus solite introductis w dyfferencyach
onych takowa podaiesię wzielina informacya,
Zdasię bydz rzecz prawdziwa na kolor, y nieu=
zor z racyi tey osobliwey iż usus non debet tolli,
per abusum, neque perconsequens abusus to:
lerari propter usum, sed abusus bono sensu
usu supplantari, ut sicut ille invaluit in mala
consuetudine, ita hic augeatur paulatim in
bona perseverantia.

Ale że wiele takowych znayduiesię Pro:
wincyi, ktore od zwyklych dawnych zwycza:
iow niechcą odstępować, ani odrywać, y
nabych rzeczy swoie osobliwie w przypadkowych
takich konsultacyach bądz prywatnych, bądz
publicznych zakładaiąc, fundugią, y czasami
przez woniesione z dawnych lat zwyczaie prze:
ciw wyraznym Prawom ku Dobru pospolite:
mu Ściągaiącymsię sprzeciwiaiąsię, y woykra:
czaią tak dalece że et universam Plebem
miedzią, y do rozruchow, dyssensyi, Kłotniow,
y do samey smiele mowiąc rebellij, nieporząd
kow, kradzieży, uporow przymowiadzaią, gdzie
tych okolicznośći zachodzących rozumne Ma=

gistraty

gistraty Praw, swobod, wolności, ustawow prze: strzegaiące, y utrzymuiące ÿs premyslis omni: bus maliś, obostrzennie, pilnie, y czule. przez Konsultacye, postanowienia, y Ustawy zabie: gać powinny, idąc za zdaniem doświadczo: nego Stárzysty, y Sensualisty Politycorum Tácyta, który uczy y informuie his in specia: libus verbis: morum animorumq; Probiuie nisi sint gnari, qui consultant, pendunt se et Rempublicam. Propter malos, boni non sunt deserendi, et propter bonos, etiam mali tolerandi

Notandum et hoc speciale venit, iako parvi errores, et abusus non dissimulandi sunt, causa enim sunt magnorum; minutule pluviæ, imbrem faciunt.

Część Osma

Magistraty a w nich lubo Osoby z swoich Cnot, y przymiot charakteryzowane, na swo: ich mieyscach osiedziałe lub między sobą wraz na zwyklych mieyscach swoich Woiewodzkich Izbach zasiadaią, wzaiemnie, y zobopolnie, biegle y obostrzennie ku Dobru pospolitemu radzą, y wszelkie Ustawy postanowiaią y zesz abstrąq; sobie Osoby rownich parer et æquales circa Consultationes swą vota chociaż zdaią bydź od siebie samych, wiednym honorze y po:

radzie zo

zostaiąc, niedystynguowane; iednakże ætate Annorum, tociż temporibus osiadłe Osoby ile majores Consules, a junioribus Consulibus powinnie z racyi wzwyż namienionych nieco distingui, et venerairi, y w takowych Magistra: tach zwykle mianuiem by dz ex ætate et ple: nitudine annorum, vi loci et temporis Senium, które tym samym powinno bydz ut præmissum est ab alij Senioribus Consulibus, quamvis pa: ribus et sibi æqualibus szanowane, y wenerow: wane, votuią Morum sana, et docta tym bar: dziey akceptowane, im bardziey zdaiby się bydz widziane, ku Dobru pospolitemu zmierzaiąc, a nic przeciw Prawom, y Ustawom nieuybre: gaiąc, zapatruiąc się niemniey na ich stałe rozumy, y dawniey drem: czasy oraz laty, uy pełnione przysięgi, oraz świadczone Miastu całemu wraz y Osobom, z nadwerężeniem wroznych albernatach, szczęściach, y nieszczę: ściach szczere, y przychylne przysługi.

A tak ieżeli niektych wzwyż słusznych miar, y przyczyn, to przynaymniey ex ratio: nibus ipsius Politici occurrentibus takowe Senium in Magistratibus powinno bydz u: szanowane, y respektowane. Nunquam Servi: lis Sententiæ Author, et Fautor gorszy sit; Nie

trzebaią

trzebaią na Suppozycyach y opiniach, a osobliwie in sententijs est votis Dandis bynaymniey zaś sadzać, ale graviter, et docte one bez zadnego uporu wydawać albo też zdaliey inszey przysady Viri practici, et Literatis kontrowac, et votis illorum sprzeciwraesig, y owszem na precedencyą majorum Capitum, et Senilium zapatrywaesig, mądrze zważać y uważać przynależy, non item zas animos irritare, et ijs resistere. ponieważ mens, ratio, Comicium, in senibus est.

Rzeklosig immediate de Senio in Magistratibus venerando, zracyi, y przyczyn słusznie sciągaiących, ale bez ubliżenia iednak woddaniu tegoż honoru mieć powinnego, y uważać: mnym uszanowaniu Iuniorum Consulum, zrych naskępuiących racyi, y przyczyn, że sąsiedzi ich Senatoribus pares, et aequales, jakoż iuż y otym namieniło, iż par super parem nullum habet imperium, niemogą zatym vilipendi ponieważ y same onych officia, w niczym nieprzestępuią, ani bronią zatownie pracować, et typrzy onera ponosic, y wszystkie zgoła powinności in rem Civitatis et ejus Communitatis w Radach y Obradach delikatnie piastować, y przez to dalsze estymacye bądź u Panow, bądź y u Samego

Pospolstwa idąc za Prawdą, y bez żadnego Prawom ustawom uiuźenia zabierać; Bo zwykle nie ze Starości, Rzetwości, lub zgrzybiałości, y z siwizny: Canities non affert prudentiam, dostatecznie rozumy y dowcipy poznawaią się, y one uszanowane bywaią, lecz ex vi desideratis, et æstimationis ipsius ingenij, in operandis et consequendis rebus, ucalaią się; A tak z tych przyczyn Osoby charakteryzowane, chociaż w latach młodsze poznawaią bydź Stałemi, y zasobą wszelkie affekta miłości, przyiaźnie od wszelkiego Stanu y Kondycyi Ludzi pozyskaią, żadney zaś krzywdy, przez to żadnym innym Osobom nieczynią, y gdy ieszcze żadney arroganciyi w sobie nieniaią, y gdy ieszcze nad miarę rozumow, y dowcipow swoich quamvis adhuc minores sint, nie wykraczaią: Non desunt illis ingenia, quibus non defuerunt animi.

Jeżeliby zaś Senia in Magistratibus cum aliquibus specialibus, a longe anteactis annis, meritis et obsequijs miały bydź popisowane y dystyngwowane, y drzecy co nad innych Osob laty młodszych, honorow, godności, powagi sobie przed dawać, onych żądać y przywłaszczać, y z tąd tuż przed innego Respektu y poszanowania quasi ex lege pretendować, a percontiguens z prowentow lub

dochodow

dochodow, na Magistraty spadaiących maiorem portionem, circa distributionem onych, equaliter cuntem sobie uzurpować niezdobitoby, ani tym kiedykolwiek pomyślić, a dopiero wnosić y mowić, atymsamym Osobom młodszym w iedney porze charakterow, w iakichkolwiek bądź okazyach publicznych, y prywatnych onymże szkodzić, nienawiści zabierać, batak ich, y przeszkadzać. Ponieważ obsequia et merita ab antea: actis annis allegowane, y reassumowane, do magistratow czyli Senatoro całych takowe argumenta nieregulowałybysię, y całe regulowacsię niepowinny, ale bardziey tyczyłobysię samych miast, y ich Porządkow, ktoreby takim Osobom, z dawnych lat według ich prac podług tych, konfirmować y kompendować te Miasta teneventur; a w tey mierze plenitudo annorum et ætas senilis illorum, niemogłyby superare voces juniorum Consulum dexteritate ingenij pollentium iako pełny uczony Statysta y Sensualista wybyta tę prawdę na ratio temi słowy mowiący. Non respicientium istud, an junior ætate esse dicat, sed sapientis viri verbis utatur, multi quidem Juvenes sunt, sed provectis moribus, et senili Judicio, nec annosi Sapientes continuo sunt, nec Senes intelligentiam possident.

Czesć Dziewięta

Część Dziewiąta.

Magistraty in genere wszystkie, bądź w dystan:
cyach y odległościach od siebie znane dalekie, zwy
kle mianuiąc bydź Vicini et Amici, z wielu bo
wiem miar y przyczyn, ile gdy chociaż jakoś
wyżey namienito są od siebie dalekie, ale podług
pilnych Interesow bądź prywatnych, bądź pu:
blicznych zachodzących, między sobą harmonie
y kointelligencyey przez Listy, y korresponden:
cye zabierają y w Listach takową intytulacyą
daiąc rekognoskuiąc. Prænobiles et Spbles Do:
mini. Vicini et Amici Nostri fauentissimi, po:
dług ktorych Interesow zachodzących pilnie, y
nieopàle na wszelkie Listy adresowane sobie
odpisuią, gdzie Mieszczan swych wszczegul:
ności mowiąc interessa Successionum proia:
kich Rodzicach swoich lub krewnych y onym
wydawania Fortun zimszych miast zachodzą,
a sami przezię Mieszczanie, y obywatele
przez dalekie dystanye do Miast zieżdżaią
w drogach swoich niemogą, za ktoremi Mie:
szczanami przy attestacyach wydawanych Ma:
gistraty do Magistratow piszą, y Sprawy
tychże Mieszczan swoich rekommendują y
zalecaią, aby przez Processa, tamże na mie

scach.

scach przez Plenipotentow zapisanych exte:
nuowane niebyły, y gdzie także insze in:
teresa osobliwie occasione Commerciorum
daleko pilnieysze zachodzityby, ad amussim
sobie w takowych Interesach immediate na:
mienionych łatwo dogadzaią, y do exeku:
cyi tym bardziey lepszey, y skuteczniey
przyprowadzaią, czego przyuzgli Miasty
Magistratow Sekretarze przestrzegać, wzgle:
kiego dozoru osobliwie w odbieraniu adresow
y dawaniu responsow powinni; z tym dodat:
dem iakoż ci Sekretarze, inaczey y zwykle
mianowani Syndycy, tenentur mieć in ar:
chivo publico osobliwe xięgi do inwrotowa:
nia od wznych Magistratow, czyli inaczey
mianowanych Sedatow odbieranych wzgle:
kich Listow, albo takich oryginalnych in:
szych Dokumentow, y na nie w dawaniu
responsow, abyśię takowym publicznym za:
chodzącym Interesom, nic a nic nie ubliżało
y iakie prejudicia, et errores, ile gdy często
gęsto na Pocztach przez porządkowo rożne man:
kamenta wynaydują się w kredycie mianym
per aliquam negligentiam stąpinam intendan
niezachodziły. Interesa bowiem ex vario fonte.

Zachodzą

zachodzą, iedne czią tyczą samych przeszłą
Miast, et integram Plebem earum, Na przy:
kład około zarazy powietrzney po rożnych
mieyscach, Miastach y miasteczkach rozcz:
rzaiącey się esto około Woyny iakiey nakża:
ząey, y zbliżaiącey się, esto około pano:
wania głodu, y niedostatku, w przywozach
rożnych żywnościow, esto, około defluitayi
przy Miastach Portowych mieszczanom y o:
bywatelom zabronienia, lub iakim trybem
onych zatrzymywania y zadzenia, esto około
wywozow bez żadnych wiadomości y Konsen:
sow ukrytych za granicę żywnościow, a
przez to wszczynaiącey się wielkiey drogoci y
kazystyi, esto około monety wznowioney y
nigdy nieprakt[y]kowaney a samą rzeczą mia
nowaney pospolicie podeyrzaney przez ia:
kieby osoby między pospolstwem rozrzuconey,
esto około osob podeyrzanych, Kupcom han:
dle rożne odbieraiących, y w innych mia:
stach osiadaiących, esto y około samych ży:
dow także rożnymi handlami bawiących y
w Miastach sekretnie zamieszkałych y do
innych miast z wielkiemi towarami prze
noszących się y tam daley a daley, a drugie

cząsz tyczą

czą tyczą, samych przezsię Magistratow oko:
to Dobrych porządkow zachodzących y na ia:
kich Prawach, Przywileiach, lub dawnych
zwyczaiach fundugących sięz, y ich zgoła Po:
way, prerogatyw, Swobod, et id genus, na kto:
rych Interessach tym, y inszym sposobem
idących, bonum Ordinem, et regimen wso:
bie zawieraiących, wiele a wiele co do wy
konania tey exekucyi tymże samym Se:
kretarzom realiter, et fideliter należy.

A ieżeliby około takowych wzwyż namie
nionych interessow częścią prywatnych, a
częścią publicznych zachodzących miałaby
iaka ex Capite Sekretarzow miasć ile my:
ślących Negligentia subrogi, gdy bowiem
Negligentia unius secundum tritam re:
gillam Iuris, alteri obesse non debet y przez
to interessia pilne miałyby in operando et
consequendo exoptatum finem habendum u:
chybioną, y sama rzecz zatamowane bydz
y przez nich aby y same Magistraty perconse:
quens et integra Plebs miałyby jakiey cenzu:
rze a niesłusznie y niewinnie z przyczyn y win
samych Sekretarzow przyszłych a prawdę

mowiąc

mowiąc z ich niedbalstwa podpadać toc idzie
zatym żeby takowi Sekretarze od Junkcyi
charakterow swoich alienowani byli. A ednak
Magistratom jako głowom nay pry nuy pul:
nieyszym ad premissa meliorandą, et effectu:
anda dozor jak nayleppszy dawać przynależy
dla utrzymania tedynie Powag swoich y kre:
dytu z inszemi Miastami mieikonieczznie
należącego. idąc za przestrogą pewnego Poli:
tyka y Sensualisty temi słowy ad Magistra:
tus mowiącego: initia Officij seu Magistratus
a magnis rebus incipienda venerint, s: quo ma:
gnam expectationem factorum facturi / sed que
in illis sint, perficiendo, ne arguantur.

Część Dziesiąta.

Wiele a wiele Miastom Kapitalnym, y nie:
kapitalnym, bądz. y samym Portowym, a nie:
mniey y samym ich Magistratom, czyli: rzecz:
nym Senatom na tym zależy, aby w nieprzer
waniu koindelligencyi, harmony, przyiazni, y
samey od dawnych czasow y stat nieustannrey
korrespondencyi; Negocyacye Kupieckie a sa
mą rzeczą mowiąc handle, manufaktury kra:
dowe y zamorskie, jak nay gruntowniey uzo.

dowane

dowane, ubespieczone, y utrzymywane były,
na ktorych handlach y negocyach Kupieckich,
iakiekolwiek bądz Miasta przy nadanych zo:
sobna generalnie wszystkim Kupcom wnich
osiadłym zwykle nazwanym Konfraternion
Prawach, Przywielaiach, Ustawach, wolnosciach
swobodach bezpieczaiąc, pomnażaiąc, y samym
nawet Reynantom Książętom Panom swoim
własnym Dziedzicznym wielką konsolacyą
z całości tychże samych zachodzących negocyacyi jak nayobfitszych w pomnożeniu han:
dlow, tedy nieczczterech części Swiata zacho:
dzących, y iednostaynie bez żadney przerwy
pułzących, przynoszą, y dodaią. Też same
Miasta w dostateczne pożytki y dobytki, zyska
w Dobra ruchome y nieruchome przez wieki,
y laty augment coraz większy a większy, a więk:
szy zabieraią, dla wielkich Insultow y za
chodzącey bespieczności, bądz do handlowych prze:
szkod, impetycyi wnętrznych, y zawnętrznych
z murami wysokiemi grubemi, cytadellami szań:
cami opasuiąc, y nic a nic bez swoich ma
gistratow czyli Senatow jako nayprzynayp:
niey szych głow nieczynią, owszem będą z
wszystkimi.

w fortunnych przygodach y losach, bądz y wza:
mych przypadkowych kazusach, y nieszcz:
ściach, takowe Kontraternie Kupieckie zgo:
one, y zdolne referuiąsię, anisię iakim złym
pretextem niewyłączaią, ani przez siebie sa:
mi rządzą się tylko iedynie na swoich konsulta:
cyach, a oraz y na Magistratowych radach
y obradach przestawuią, gdy nawet znaczne
spezy dla nieupadku tych handlow swoich
szczęśliwie zaczętych y kontynuowanych, pry
prowadzaiąc do nieodwołaney rzeczy swoie ca-
całone exekuuyi loza, y spendycią, znaczne, bo
y millionowe Summy, banki zwykle miano:
wane na utrzymanie swoich handlow skła:
daią, wexlami jakimkolwiek sposobem zacho:
dzącemi nic nieubliżaiąc kredyty swoie miane
wypłacaią, y owszem one jak naydelikatniey
na całe życia swoie utrzymywać, y samym
zgoła Regnantom, Xiązętom, y Panom swoim
własnym Dziedzicznym pod czas krwawych
woien millionowemi Kapitałami swoiemi
ochotnie przysługiwać Staraiąsię

Za któremi iuż zdaleka z tych wyżey uspo
mnionych racyi y przyczyn przy utrzymaniu

cnyusunęły

cujuscunq; generis et Speciei handlow, y nego:
cyacyi wszystkich Kupieckich zachodzącemi
prowederami, nietylko ze przez siebie Konspi:
ternie Kupieckie z wszelkiego dozoru y polotu,
przy assystencyi samych Magistratow czyli
mianowanych Senatow znatury, y istoty
swoiey kwitną, ale nawet y insze za tym to:
rem y trybem idące pobliskie, y dalekie mie:
sta gdyby też y podupadłe będące, przez też
same handle wiedney zawsze porze zostaiące,
y żadney odmianie niepodlegaiące, a na insze
przed sobą mozniey sze zapatrzuiącesię; napry:
klad w handlach y kommercyach na Paryskie,
y całey Korony Francuskiey Xięstwo y Prowincyi
Londynu, Lisbony, Madrytu, Hamburga w Nie:
sacyi Strazburga, w Hollandyi, Amszterdamu
Hagi, we Szwecyi Sztokholmu, Genuy, Wenecyi
Florencyi, Bononij, w Prusach Polskich Gdan:
ska y tam daley, a daley, daleko w wąskie, a
w większe sity do negocyacyi handlow, y za:
mych manufaktur zabieraiąc, y obfitemi
fortunami, przy osiadłościach swoich cieszyć,
y swoie Magistraty, czyli rzeczone Senaty w ich
Prerogatywach, wolnościach y swobodach zosta
stalące około starań zabiegow pilnow wexlu:

Zyi przechodzi

Zyi przeszkodnikow rznych jako Zwierzchności Swoiey nayprzierzcy, szanuiąc y adoruiąc.

Ktorym Konfraterniom Kupieckim też same Magistraty (inaczey rzeczone Senaty czu: le. y pilnie wiakichkolwiek bydz podanych okkazyach, a nayprzynaypalniey około żydow in szych zmiar tułaczow y przeszkodnikow Zawdziarzow Krzmarzow zawsze y nieodmiennie na potomne wieki przy dotrzymaniu ich Praw Swobod, y wolności assystować onym niereku: zuią, owszem przychylnie sami przez siebie gotowy też wiakżnay nieszczęśliwszych przygo: dach, y awanturach bronić y zastawiać obliżo wane zostaią: Toż się samo ma rozumieć et de Contuberniis sive illorum Opificijs actu wtych miastach existentibus, et permanen: tibus, bez ktorych także wszelkie władać nie: mogą. Ktore Contubernia sive illorum Opificia przy kwitnących handlach, manufakturach, y Commercyach wszelkim miastom z siebie podpory daią, y z Konfraterniami Kupieckie: mi wraz iednostaynie porozumiewaiąc y do exekucyi rzeczy ustanowione przy wszelkiey assystencyi od samych Magistratow czyli ich Senatow sobie pozwolony przywodzić niezbra:

maią.

niaiąc, owszem sobie jak naylatwiey dla uny:
mania wzaiemnie Prawo sobie służących dogadzaią, y wiakichkolwiek bądź Alternatach nie opuszczaiąc, y takie bowiem Osoby Kupcy: bądź mianowani Opifices, et Contuberniales cujuscunq venerint dici Status, Conditionis, et artis, prv veris, certis Civibus Patriæ suæ powinny bydź uznawane y rekognoskowane, ktorzy nietylko swoie Dobra, ale y własne Ży: cia swoie pro integritate Juriu Sakryfikuią y prodaią, a tak et ejusmodi Elogio jure merito popisywaesię powinni: Boni sunt Cives ij, qui presentem mutatum Patriæ statum habere nolunt;

Część Jedynasta

Magistraty Uniwersalne woźnych Kra: iach, y miastach bądź Cudzoziemskich, bądź Domowych bez żadnego ubliżenia ubliżenia swo ich Podroży, Urzędow, y charakterow zostaiąc, zawsze, y niepodmiennie solitis Feriis, et diebus podług obligacyi Praw, Przywileiow Usta: wow zwyczaiow, y obostrzennie samych dispo: zycyi regularnie opisanych Sądami generalnemi

ku wyko

ku wygodzie wszech pospolitego ludu zabawia
ią, y te bez żadney interrupcyi odprawuią
a przez to Słuszności, y swobey Sprawiedliwo:
ści dogadzaiąc znane, rekognorcowane, y mia:
nowane Prime Instantiæ a Superiorchate ie:
dnak swoim Principium, et Monarcharum
dependuiące, wszelkie postępki Prawa, co, iako,
y kiedy, iakie bowiem sprawy sądzić maią
dobrze, y mądrze znaiąc, żadnym innym Osobom,
y Panom Postronnym niepodległaiąc, y wszoley
mierze, granicy przy wolnościach nadanych,
gdzie Ordynaryinym swoim torem, y trybem,
takowe Sądy w Izbach swoich y salach sądowych
odprawuiąc, przy zupełney mocy y władzy swoiey
te Powagę y Godność na siebie zaciągaią kiedy
bowiem w Charakterach y Osobach swoich Viri
ioneï, habiles, literati, et quâ Togis, quâ Sayis
ornatissimi, suos Reges et Principes, reprezen:
tuią, y na mieyscach ich Sądy Uprzywileiowa:
ne, y inne Obrady bez gwałtow, y wroleniy,
bez naruszenia Prawa, podług dawnych zwy:
czaiow y onych opisow celebruią, y celebrowáć
zwykły.

Te zaś Powagi y godności ztąd a tąpite
wynikaią, kiedy bowiem z samych wydawa

nia prawa

nia Pozwow oprocz Stownych, pisanych do Ich Sądow należących pokazuiących z Tytułow samych w tychże samych Pozwach opisanych. Nos Praesidens, Consules, & vigore Legis, et Nostra gra hac in parte fungimur authoritate mandamus ut coram Nobis Judicijq Nris &c. te wzc Powa: gi y Podnoźii mocy, y władzy, unice a sua Superioritate dependuiące, bądź wordynaryinych, bądź w extraordynaryinych, y samych potocznych Sądach extenduiąc y wieloraźie wytoczone Sprawy Juris, et facti tym modelem, y takim inszym sposobem porządnie opisanym, y od dawnych wiekow lat postanowionym, bez żadnego tłumu, bez żadney trudnoźii, y interrupcyi, bezzyi, bez żadnych napaścicow, krzykow, y okrzykow, owszem w cichoźii, spokoynoźii od prawowacia zwykły.

Każdy zas bowiem z Stron złożony Nayistrat na swoich mieyscach siedzący wieloraźie Sprawy ut premissum est Juris, et facti, z taskawoźią, łatwoźią do Sądow swoich przyimuie, onych Sprawy bez żadnych przeszkod, y tłumu pilnie słucha, notuie, taskawym uchem zważa, truty nuie, y wymowicia daie, aby przez to Strony sitis

sitentes pusti

tientes justitiam w defensach, y obronach, pro et contra zachodzących nieupadały, gdyby niektóre rzeczy iakie niżaty bydź źle ułożone, y iakie z tąd mieć prejudicium, lub gravamina, sobie nieformowały, y złe konsequencye sobie przez to: osobliwie ex puncto alicujus praecipitantiae: która solite de jure appellatur noverca ante latam sententiam esto in accessoriis, esto in definitivis nieuwnożiły, y żeby Stanibus aliquibus gravaminibus, per emanatas citationes, sive edicta: które przeciw recursum ad Superioritatem Strony obciążone, Powodowe, lub Pozwane niebyły, aby tym samym nieorządzono, y niepoprawiono ab Superioritate nierzeczono quod capita tot sententiae, bo takiey y niezganiono wiele iuwarać tymże samym Magistratom Sądowym przynależy; Czemu wszystkiemu dzielność Powaga, moc, władza, obeznanie rozumow, w zakonach, y postępkach prawnych eorundem mają: Stratum zabiegać powinna, et his omnibus malis, drogi, modis et mediis Justitiae, Juris, et aequitatis, aby tym samym Powagę y honor swoy takowe Magistraty utrzymywały, y Pryncypatom albo raczey Thronom prawnieyszym do wyższey klotni, expensow, nakładow prawnych

przez siebie

przez siebie samych niewprowadzali zawoła
Te zaś ieżdże przezorności, clozory y pilno:
ści practicantur, et observantur, aby Universus
Populus, przez Processa, niepotrzebne wybiegi ju:
risperitorum, Advocatorumve Strony Powodo:
we y zapozwane, niebyły per damna, et inuti:
les expensas extenuowane y enerwowane, czego
Magistraty przestrzegać powinny, ponieważ
przez niegodziwe depaktaye, y extenuacye
Lud pospolity z Dobr swoich enerwuieią: wszy:
dach samych y przy Sądach Magistratus perse
Totus w żadne differencye bądź partykularne,
bądź extraordynaryine zachodzące wchodzić nie:
powinien, ale czule, y pilnie Actiones judicia:
rie introductas zważać, super passibus Infor:
matorijbus datis niepolegać, oboźnem omni
genere activitatis sią nowawać, wszelkie scru:
tinia dobrze trutynować, y mądrze wżrzy:
sać, ieden drugiemu woła nieprzerywać, aniż
zamawiać, y one z dygustami niemasky:
wać, żadney illuzyi nieczynić sua propria
nocendo ingenia, errores złe allegatos nieza:
żywać, abusus pessimos, per usus niewno:
sić, siebie samych nie irritować, aniż ex alie
nis Causis nieprzestadować. Prawa wyraźne
złe nieinterpre:

źle nie interpretować, ani one ad sensum, et ingenium suum nie brać, nie tłomaczyć, nie explikować, ani bez dystynkcyi applicare adscriptas pro jure habendas niemieć, złey opatrznie in praemissis informować, y rektyfikować nie należy, ale swemu sumnieniu zadosyć czynić maxime convenit. ile gdy człowiek na świecie żyjący jednymi z przed Bogiem nie winnością sumnieniem zakładać powinien, według zdania Seneki: lucrum in arca, damnum in Conscientia; Vive Conscientia tuta: vivi sit tuta, tamen secura nunquam.

Ponieważ Judicia quævis, per se consistunt in eo że causa, et actores powinny sumere vires ex allegatis, et probatis, nie zaś na słowy insza, y drugi zaradziwszy sic in proprio Negotio, bez dokładow Prawa, wybiegać, y tym sposobem sprawy mieszać, exekucyą Sprawiedliwości tamować, lub z iakiego innego pretextu, lub z Przyiazni jakiey przysadzać cum cæteris Consulibus; et Collegis namowiwszy bez racyi, y fundamentu, obszem za powodem idąc uporu mierzyć, y stąd wdawać: sze wchodzić dysponuje nie godzi, a nadewszystko erubescendum est sine lege, loqui. Dla czego Magistraty in quibuscunq occurrentibus

annis negotij

anduis negotijs sive causis powinnysię z sobą pri:
mitus utrzymuiąc miłość zgodę, Harmoniey
iednostaynie porozumiewać unum velle et sen:
tire habendum zgadzaiąc, a tak y sumnieniom
y swętey samey sprawiedliwości a personze:
qwen y prywatom dogadzać. Non ex mul:
titudine Authorum, sed sententie veritate ju:
dicandum est.

Idzie zatym iż qivis Magistratus podług
przysiąg wypełnionych, podług obowiązków
swoich, Prerogatyw, Charakterow, godnoczow
y sławy swoiey nieśmiertelney, niezapatru:
ięcią na emulacye, prywaty, lub iakie nie:
nawiści skryte, lub iawne, przeciwko sobie
miane: gdzie qvi, qvamvis sint peiora tecta
odia, qvam aperta, tenetur justitiam amare,
tenetur verax bydź, qvo magis fidem vobis
sui pareret, pamiętaiąc y na same Boskie
słowa; justitias vestras judicabo, bo inaczey
według zdania samego Seneki lubo Ethnika:
ac panitendum propperat, qvi cito judicat,
estij in judicando comprimis, criminoza cele:
ritas.

A naybardziey te prelacyatorycye powinny
odbierać skutki swoie w porządnych y mądrych

Magistratach

Magistratach, respective in Causis judican:
dis, Viduarum, pupillorum, orphanorum,
illorumq; Tutorum, sive Curatorum, atq; mi:
serabilium Personarum, które ich sprawy, ile
że są strictissimi Juris, powinny ante alias
quasvis Causas, et Actiones, Jure etiam Sto:
Spiritum vertentes, w rozsądzeniu onych cele:
riores passus, et vias sine Cancellaria Jurium
quibusvis solvendis odbierać. Inaczey same
przez siebie Magistraty per aliquam negli:
gentiam suis ex Officijs coram ipso Deo y nad
siebie coram Superiore Judice tenerentur
respondere, et quæq; damna refundere. kto
nych Spraw wzloży immediate namienionych
Sekretarze Miast, y samych Magistratow wzgl:
ką powinni mieć, y dawać attendencyą, y przez
to samemu Panu Bogu podług zbawienia
Duszy podobać, gdzie y sami nawet Pano:
nowie y Defensorowie, suis ex animis ocho:
tnie pilnie Ubogim Wdowom, Sierotom
niedołężnym, Kalekom assystować, onych w
Sprawach bronić y zastaniać, żadney krzy:
wdy dawać nieczynić tenentur et obligantur,
Vobis derelicti sunt Pauperes, orphanis
estote adjutores.

Część Dwunasta

Należy w Regulności oprocz Ordynaryjnych Sądow, wszelkich Magistratow tyczącychsię wspomnieć y mowić, o Extraordynaryjnych także Sądach nowie mianowanych Potocznych, ktoremuś Magistraty ob variad legalitates præ oculis suis habitas, et ob perimentiora negotia niebawią, ale one Burgrabiom, Prezydentom, præcedentibus Ordinationibus, autalijs gribusvis sanitis eo in pne: miejsc pasu initis uwzględzeniu wielorakich spraw, codziennie, tedwo nie wkażde godziny casuum przypadaiące zlecaią, y zdaią, ktorzy bowiem Burgrabiowie y Prezydenci, takowe Sądy swoie a Judiciis suis pedaneis rzeczone, zwykle zas mianowane potoczne niedoty: kaiącią Magistratow, czyli ich Senatow, anizeli do nich referuiąc, lub w Izbach Sądowych Radusznych, lub y nayczęściey w Ordynaryjnych rezydencyach swoich własnych, wraz z Sądowemi Pisarzami Radzieckiemi iakiezkol: wiek zachodzące Sprawy ludu pospolitego, y Querele zanoszące w Protokułach zapisuiąc wszystkie Actus Judiciarios, et ipsa Decreta definitive lata, circa omnes controversias, et defensas Principalium justitiam sitientium celebrują

celebruią, y one summario Processu rozsą:
dzaią, zkąd iednak przekustodycyą zachowaną
iż obligowanym Stronom, do swoich mayistra:
tow illorum Officia appellacyi założonych
in Protocollis Konnotowali, y quo casu niedo:
puszczonych przekwować niebronić, y o:
wzem z nałożoną exekucyą wstrzymywaią
osobliwie tam, gdzieby Sprawy majorum
importantiarum między także Cechami Bo:
ni Ordinis et regiminis zachodziły łatwo
appellacyi dopuszczać; y tenże sam zwyczay
in causis judicandis judicatorum Pedaneow
nietylko w Cudzoziemskich miastach y
kraiach specialiter Niemieckich, ale y w
samey Koronie Polskiey, w Miastach Krole:
wskich Kapitalnych, bez ublizenia Praw,
Ustawow, tymże samym Mayistratom czyli
ich Senatom służących dotąd observatur,
y practicatur.

Burgrabskie zaś a parte Sądy distin:
cto Ordine et Regimine swoie iące, osobliwe:
mi Prawami, y Ustawami opisane, takżeż
zaykły de annis, in annos wraz z Woyto:
wskim y Ławniczym Sądem łączyć y one

expedyo:

expedyować, y te nietylko in ipso Imperio: w Niemieckich Miastach, lecz et in Regno Polonie, nayprzynayplniey tednak w Brun: deburskich y Polskich Prusach solite od prawuiących, ktorych osobliwe sancita et Statuta Pure prescripta sprzadczą, y kazdy sie w nich de Praxi, et Consuetudine eorum Judicorum Magnorum Legatium, Burgrabialium celebrandorum tatwiey do: czytać może

Namieniono ut supra o sprawach diversi generis, et speciei do potocznych sq: dow regulujących sie, y samych Przynyp: tow tamże ciągnących sie, y rekurs czyniących a nayprzyncypalniey samych mieszczanow y Obywatelow Miast między sobą kłuccących sie, cavendum. tednak iest gdzie zachodzity by punita Juris Boni Ordinis, et Regiminis ex ipso nexu Jurium et Privilegiorum, takowe sprawy zachodzące et cum Principalibus Cim Civibus et oppidibus agitujących sie Sędziowie gworumqz Judicium alicorum esto et Burgrabiali ad Magistratus Ordinarios qua przynoszą et

competer

competentes Judices cum toto illorum negotio, nec eo quoquo titulo quæsito directe aut indirecte ad sylas et his præjudicijs subsequendis zagrożać. Zgoła, pro coronide horum præmissorum insinuandum, et dicendum venit. Iż Judex, summatim ita Jus reddi debet ut authoritatem dignitatis ingenio suo augeat.

Jeżeli gdzie, to circa Officia, et Judicia celebrata, czyli w zachodzących publicznych obradach, Konsultacyach, Ustawach sermones arcani in vulgus non prodeundi nec secreta quoquo genere specie, et titulo per neminem veniunt revelanda, pod czas których, bądź sessyi Sądowych, bądź konsultacyi, Publik, obrad, konferencyi Miast, interessow, lub samych Magistratow czyli ich Senatow tyczących się, w Izbach Sądowych rożne osoby znayduiących się chociażby były znane, y domowe, a do tych samych interessow, y negocyacyi wzwyż uspomnionych cale nienależące, gdyby miały być y z urzędow innych widziane, y charakterowane, powinny słusznie, y sprawiedliwie na usługy wychodzić, aniżeli więc

coby było

coby było albo miało być ustanowione in rem et utilitatem Dobra pospolitego nie: wypytywać, ni przez inne zazyte sposoby onych koniecznie wiedzieć domagać się nec licet nec decet. omnes curiosi, et explo-ratores juxta Sensum S. Hycronymi censentur esse indocti: Y dla tego więc przy izbach Sądowych, pod czas Sądow Obrad, konsultacyi, Publik zamkniętych zwykli mianowani ostiarij, non autem Bedelli aut Civitatum Famuli, ktory tylko Sprawy Sądowe przywoływać zwykli, pilnować, y żadney osoby do tychże Izbow wpuszczać niepowinni, jakoż nie inaczey w stołecznych miastach a ieszcze przy warcie stoiącey, y na to zu: myśli lokowaney prakykuie, y pra: ktykować zwykło.

Rzeczoną immediate, de non prode: undis in vulgus arcanis sermonibus, bo inaczey od dwulycia Secreta sive arca-nos sermones habitos negotiacyi, Conclusia, et sanctita cum toto illorum effectu szyte famuz, a tym sposobem irritantur

et evertuntur

et everruntur. A zatym każdy powinien, bydź wszystkim znany, et ex qualitatibus rekognoskowany według zdania samych dobrze widzących Polityków: multi enim convictui, et rari secreto admittendi, według czego y sam świadczy Seneka lubo Cżłnik tymi słowy mowiąc: iż secretum commissum fidentius custodiendum quam depositum; Inaczey ex arcanis sermonibus, secretuią revelatis consequentia pessima ad operandum, et consequendum oriuntur, et exoriuntur. co każdy mądry prawdziwie przeyrzy we wszelkiey nieładzie ostrożność przybiera.

Y ta prekustodycya między Majestatami czyli ich Senatami tak mianowanemi de arcanis sermonibus in vulgus non prodendis bądź pod czas Sądow agitowaiących się, bądź pod czas Publik, Konsultacyi, konferencyi lub iakichkolwiek ustawow około podobnych porządkow miast czyli inszych interesow zachodzących, zachodzić powinna, iż gdyby się takowe osoby suis in officijs znaydowały, żeby ijdem arcani sermones sive secretа

creta bądz sądowe, bądz quoquo titulo inne
przez nie, in vulgus rewelowane, y wyiawia:
ne, ażeby im to było testibus fide dignis dowie:
dziono, y żeby po admonicyach y przestrogach
danych te osoby niechciały się postrzegać y
poprawiać, wgć obviando his malis, Ma:
gistraty, przezię same, one sądzić powinny
y nietylko officijs eas personas privare, ale
et alijs poenis arbitrarijs decernendis punire.
Czego wszystkiego jakoż wyżey namieniono ma:
gistraty cudzoziemskie nawet przez obostrzo:
ne przysięgi wszelkim officyalistom miast
opisane mieć y zachowywać, zgoła de arcanis
in vulgus non prodeundis przestrzegaią.

Zokazyi arcanorum sive sermonum in vul:
gus non prodendorum, adjęctur et hoc speciale
jako przy konferencyach, sessyach, radach,
obradach, czyli ustawach bądz iakich kolwiek
samych przezię Magistratow tyczących się
żadni inni officiales Miasta esto mianowani
Sekretarze lub Syndici, esto Instygatorowie lub
quoquo alio titulo rzeczeni nieznaydują się y
znaydować się niepowinni, oprzcz iedynie
walnych obrad, lub iakich ustawow pure

miastzamyis.

miast samych tyczących się, ktorym bywaią
y tym sposobem obiawione, y podawane, kiedy
sama rzecz, one do exekucyi chcąc przywo:
dzić in scriptis immediate rzeczonym Offi
cialistom podaią, secus nieprzystadaiąc się annie
w Izbach Sądowych lub innych Sessyonal:
nych razem z Magistratami złączenie:
znayduią, idąc za zdaniem y Opisu mądrego
Polityka w tey mierze tymi słowy mowią:
cego. Nihil agyte prouerit ad quietem, quam
minimum cum alijs loqui, plurimum secum

Ito precipuum et speciale in conidera:
tionem venit, iż Magistraty, czyli inaczeymia:
nowane Senaty, ktrza gestos, et formatos
judiciarios processus Wdowom Sierotom
niedołężnym, kalekom, albo nieletnim Dzie:
ciom żeią sami przez siebie podług Opisow
Prawa Supremi Tutores, Opiekunow y Ku:
ratorow przydawać powinni, gdzie sobie
przed siebie te wszystkie sieroty żadney rady,
y pomocy dać niemogłyby, a gdzie rerum
interesa zachodziłyby o znaczne osobliwie sub:
stancye, fortuny, dochody, prowenta od da:
wnych lat w obcych rękach zostaiące, y

na nie iure suc

na nie Jure Divino, et Naturalis Succes-
ni, nietylko po Rodzicach ale y po-
kich bliskich krewnych zmarłych spada-
ce, za przydaniem ktorym Opiekunow y
Kuratorow sprawy onych summario Pro-
cesu powinny bydz expedyowane, gdzie-
kas additi Tutores sive Curatores in rem et pro
interesse suprascriptarum Partium misera-
bilium aegenorum et pauperum, per se fie-
rint gesserintve, de anno in annos calcu-
lum et ratiocinium coram iysz Magistrat-
bus qua Supremis Tutoribus ad mentem
prescripti Juris reddere tenentur. Czego
wszystkiego Secretarij sive Syndici alii Ci-
vles Instigatores pro munere, et interesse
Ipsorum Magistratuum przestrzegać pilno-
wać, y swoiey funkcyi iak nay pilniey zadosyć
czynic obligantur. Certe rem non aliter pro-
be assequendam veniret, quam si apte nego-
tij proficiendum esset.

Czesć Trzynasta

Magistraty lubo sądami swoiemi ordynary-
nemi z istoty natury swoiey, uboguiące y
patrzone sz iednakże pod czas tych sądow ze

ustawami zieznone

ustawiczne, y nieznośne fatygi z opoznieniem
czasow, dni, godzin ponoszą, więc słusznie w Iz-
bach sądowych, Karbony sądowe zwane, powinny
bydź erygowane, y postanowione, z tych miar y
przyczyn, iako officia Magistratuum niepowin-
ny bydź damnosa, a tak od iakichkolwiek bądź
zachodzących sądowych Interesow, spraw inge-
nere et specie zachodzących, rozgadzaiących lub
iakichkolwiek innych urzędownych tranzakcyi
tychże samych Magistratow tyczących, do tejże
samey Karbony sądowey gwoyno titulo Prin-
cipales mianowani, lub eorum Patroni Plenipoten-
tiarij koncernenye sądowe powinni wnosić,
y wypłacać, etiam non recedendo a Judicio,
czego solite w cudzoziemskich Miastach, y ma-
gistratach praktykuie, y iakie powinny bydź
do tych Karbonow sądowych koncernenye wy-
płacane taxy, y opisy onych drukowane wszyst-
kie Izbach sądowych, y ich Kancellaryach zawieszone,
bądź od Duchownych, bądź od Świeckich osob wy-
płacane świadczą: żadne bowiem osoby, y stony
do Izbow sądowych tłumem nieciągną, tylko
te iedynie przez woźnych odźwiernych wpuszcze-
ne z Patronami swemi bywaią, ktorych sprawy
Woźni zwykle mianowani przywołuią, y tym

modelem

modelem wąc, imi Prymypałowie żadnych Se:
kretow Sądowych nieużywaiąc iakim sposo:
bem też Magistraty wytoczone do siebie Sprawy
odprawiaią, y tych Spraw, Sprawiedliwość otrzymuią
gdy bowiem na takowych Sądach, y sprawach ia:
kowe wyżey namienione żadne inne osoby gdyby
nieuwiedzieć jakiemi Urzędami z osob, y charakte:
row swoich popisywacie mieli, dla iakich kuryo:
zyi, y exploracyi nieznaydują się, y w żadne nego:
cyacye wrat podten czas z Magistratami nie:
wchodzą, w konwersacye nieobdaią się, gdy sama
rzecz, ty do nich niemieża, coś ma rozumieć
y o samych Patronach zwykle mianowanych
Defensorach, ktory tylko z tymi swemi Prymy:
pałami, bywaią do Sądow Sądowych przypuszcze:
ni ktorym w Patronizacyi assystuią, non item za
aby pod czas Spraw mieli się iakiemi dyskursami
wymiesz Powagi, y Godności Magistratom, bez za:
dney reverencyi, y Rekognicyi, lub poszanowa:
nia z dystynkcyą zabawiać, y przez smieszki,
wzory z dysgustami iakiemi zabierać, a tym bur:
dzey precedentum, et praecustoditum aby ci Pa:
tronowie przy inductach Spraw swoich Officia
Magistratuum in verbis, lub inscriptis abo cgu
lebiter, et imperitè lædere et offendere mieli,
jako de his Procuratoribus Patronis, et Advocatis

Officyą

Officyj illorum iak sobie maią postępować, y ia-
ko maią swoim Pryncypałom asystować, suis
in Observationibus Speculative practicis rea-
liter przezacny Author Veselbecius opisuie.
Munus, et Officium Patronorum est, vera, certa
solej clariora logui et inferre, quia veritatem
occultare, est Deum ipsum offendere.

Oprocz ordynaryinych ex multis casibus
pasmem sięgaiących Spraw też same
Magistraty, między temi specialiter boni
Ordinis et Regiminis Fraternitatum, sive
solite dicturum Contuberniorum generaliter
omnium Ficti, et Jure Hospitum Sprawy
stricti Juris nazywaiących się do rozsądzenia
przyimuią, y obeymuią. Które Fraternitates
sive Contubernia zwykle mianowane cechy
diversi generis, et speciei, od żadnych inszych
porządkow, ani sądow tylko od swoich iedy-
nie Magistratow podług Praw, y artyku-
low onym nadanych dependuią, y do za-
dney inszey Jurisdykcyi bądz Duchowney
bądz Swieckiey, nienależą.

Że bowiem Cechy swoim wdzięcznym porząd
kiem mianuią się y wykładaią: jako Złotnicy

Zegarmistrzowie

Zejarmistrzowski. Noszniczy, Cerulicki, Ko:
ślarski, Konwisarski Blacharski. Kuszner:
ski Szmuklerski, Pasamoniczy Krawiecki
Piekarski, Piwowarski Rzeźniczy, Slosarski
Mieczniczy razem Szpadniczy, y Siwirski
Kowalski Stelmarski razem, y Kotodzieyski,
Siodlarski, Rymarski, Farbarski, Bednarski
Kapeluszniczy, Rękawiczniczy Mydlarski
Szewski. a tak te Fraternitates sive Contu:
bernia z percept, y expens wszelkich przed
temi swoiemi Magistratami zgoła cuius:
kolwiek Prowentow y dochodow ciągaiących
y na też Cechy spadaiących, annuatim ra:
chunki oddawać, y w żadnych inszych Sądach
w sprawach swoich zachodzących, tylko ic:
dynie przed temi swoiemi Magistratami sta:
wać, rozprawiać, y rozsądzacz powinny.

Te wszystkie wyżej pomienione przy:
czyniły Introligatorski Puszkarski, Szklarski,
y Stolarski, ynne zgoła Cechy, stołeczne
miasta przez siebie ozdabiaią, bo nietylko
że w robotach swoich dobrych, porządnych
tymże Miastom, a generalnie y całemu Lud
wi pospolitemu dogadzaią, ale y z tąd sta

ią dobrą

we dobrą maią, y odbieraią, zemą w broń
alias wręczne Strzelby, chorągwie, bębny
fundują, pod czas samych wojen, ktoreą
Miasta, murami szańcami, wałami baszta:
mi cytadellami opasane, a tak y fortecami
samemi nazwane, oraz pod czas zarazow
powietrznych, przymorkow, y samych głodow
y innych przypadkow kazusowych z osob
swoich z uszczerbku pilnośći za ordynansami
od Zwierzchnościow Magistratow swoich
ugodzonemi, przy Bramach ulicach fur:
tach wraz z Garnizonami ordynaryinemi
tamże będącemi straży odprawuią, na pu:
bliczne władzy Regnantow Xiążąt Panow
swoich Dziedzicznych, lub inne akty jaki:
kolwiek bądź tytułem mianowane z rozwi
nionemi chorągwiami bębnami kotłami
kapelami przy innych okazyiach y ap:
plauzach dobrym porządkiem wychodzą,
tymże aktom publicznym assystuią, y
samym garnizonom wszelkiekolwiek Mia:
stach Fortecach lub zamkach będących
będą zdolnemi w czułości pilności przy
mianey wszelkiey ostrożności pokazuią.

Czio

Część Czternasta.

Magistraty znaiączesię klobrze na swoich Urzę:
dach, honorach, honorach, tytułach, Prerogaty:
wach, Charakterach, znaiączesię na Statystycznych
precedencyach, dyfferencyach, cyrkumstanciyach
okolicznościach, Kurijozyach, exploracyach,
dla utrzymania tychże wszystkich wszitegulno:
ści mowiąc, swoich honorow, prerogatyw, ni:
gdysię Osoby z tychże Magistratow na roznych
bądz takichkolwiek mieyscach niepowinny
cum levibusculis Personis gubusiw, w iakie ro:
zmowy directe, aut indirecte wdawaczię, z niemi
przestawać, y iakie onym Sekreta Sądowe,
lub insze obiawiać, otworzem od ich importun
niepotrzebney, y zmysloney Przyiazni unikać
y oddalać; Ponieważ tychże samych Magistra:
tow niezdobi, y onych same Charaktery za:
Maniaią, y bronią: societates male Juniores
contaybra, ile gdy iezcze ztąd złe koniekwen:
cye wynikaią, y na Osoby zdaiączesię bądz bar:
dzo Przyiazne zlewaią, ktore y niespodzianie
na Imieniach, y honorach szkodzą gdy bo
wiem zła societas, et nimia familiaritas
parit contemptum, a przez iedną osobę inte:
ger Magistratus przez to ulipendihur, et dero:

noratur

noratur.

A naybardziey ztąd gdy tydem falsi a: micis, et leviusculis Personis arcani sermo: nes, et quæq; secreta in generalibus, et spe: cialibus Terminis prurite non revelantur, et divulgantur; Takie bowiem Osoby notowane, jure merito veniissent puniendi, azaby m gdy cautum, et vetitum est, każdy swiatłem ro: zumu iebadnący, ab ijs falsis amicis strzedz powinien, za tą przestrogą idący: Nulli Secre: tum concredę, quia nullius qui post horam hostis fieri non possit.

Ito wiedzieć pro parte, et interesse ge: neraliter omnium Magistratuum należy, iż Magistratus quivis presens et vivens pro ante: cedaneis Magistratibus quibus ex casibus eve: nientibus sive fatis illorum morte et obitu sublatis; exceptis iednak si etiq quantum ali: quibus debitis, universam Urbem Plebemq; e: jus, sive totum Magistratum anbeachtam afficientibus in toto et salvo manentibus: j de prescripto Juris w każdych bądź miastach Cudzoziemskich, y samych Polskich Koronnych Królewskich iakoż z Opisu tego Prawa, każdy łatwo informować może, gdyby iakim

pretexten

pretextem niechciał temu wierzyć, in foro competenti legitime, sive illegitime per Citatiw: nes emanatas Conventi, respondere non tenentur, quo nomine ulla Prejudicata Regum sive Principum quo casu in similibus latu non obloquuntur, nec prescripta Jura o tym samym coiąc wyżey namieniło dictantur, et extenduntur.

Magistraty in genere wszystkie jako prima Capita, ed Ordines z energij Prerogatyw swoich znane, y rekognoskowane, wszelkie dochody Prowenta Miast tyczących, y iakimkolwiek sposobem z Dóbr własnych Dziedzicznych na nie spadaiące, zgoła ze wszystkich percept, y expens onych regularnie, y porządnie spisanych dochodzić, kalkulacyi, rachunkow stuchać, y odbierać, y z onych, wraz z przybranemi innych Porządkow Seniorami zwykle mianowanemi Starszemi kwitować, bez nabycia jakiey szkody na tez Miasta iuggatacyey się, powinny. Z tym iednak dokładem aby tez Miasta, czyli onych reprezentuiące Porządki około prac, fabryk Starania zabiegow swoim Magistratom jako primarys Capitibus, Dominisq suis omnem justitiam

administran

Administrantibus wszelką wdzięczność, y munificencyą, zgoła wszelkiey dobroci z serc swoich prospensyą: ex quo, nigdy beneficiorum memoria sylvescere nequit wypłacali y na potomne wieki też wdzięczności Posteris suis zapisywali, y zachowywali: Inaczey Magistraty albo raczey mianowane Senaty, Ordinibus Miast ex capite ingratitudinum inservire, et negotijs illorum obvenientibus dextre adesse, et prodesse non obligantur; Idąc za zdaniem tey napiękiey, pewney pobożney nauk pełnącey sentencyi. Nulla est intolerabilior contumelia, quam qvæ pro benefactis rependitur; sicut boni per contumelias meliores existunt, ita semper reprobi de beneficijs reprobi evadunt.

Rzekłoż immediate o niewdzięcznościach y onych namiętnościach, zwykłe na Magistraty ściągaiących się, które się w różnych Osobach chociaż by też y kwalifikowanych Porządkach, y zgoła generalnie wszystkich Officyalistach Miast, y wsercach ich zapalały się y rozgorywać miały, zkądby się zaś te niewdzięczności, y ich namiętności, perconcyowani dyssensye, niezgody, nieprzyiaźnie, nienawiści mieszczki ét id genius in animis illorum rodzily, niechaj się godzi cokolwiek podług żywey Prawdy

Boga

Boga namienic, y wyrazic te bowiem nay
pryney palnieysze z pychy, dumy, nadętości
złości, zazdrości zachodzą przyczyny.
1. Że Magistraty, albo raczey Senaty, podług
Praw Przywileiow, podług y samych przy-
sługy na Urzędy swoie wypełnionych ad Bonū,
honestum, decorum, utile spodobiaiąc się dobrey
rządzą, y w niczym niebłądzą owszem idąc
via justitiæ, et æquitatis niektorym osobom
Prawdy niekochaiącym, tedy się nie sołą wo-
czach stawaią. Opprimi meliùs est a Bona causa,
quam malè cedere, et ut injuriam pati quam
inferre.
2. Że też Magistraty wszelkie prawdy około
publicznych Interesow zachodzące, y żadney
krzywdy nikomu nieczyniące prawdy wo-
wne nieobwiaią, y te prawdy circa bonum
Ordinem et Regimen ad utilitatem Miast za-
chodzące, na iaw wyrzucaią, excedentes sądzą
y karzą, y zgoła w niczym niepochlebiaią: me-
lius est pro veritate pati supplicium, quam
pro adulatione beneficium.
3. Że alta sapere chcącym znamię złości, pychy
y nadętości onych tłumią, gromią, et in quo me-
liby mandatis et obszegłych recalcitrare pozera

mią

miaią, y niepraworzciow czynic niedozwalaią y za granice iakich niepryzwoitych exceſsow wychodzic niedopuszczaią. Superbis Deus i: ſe reſistit. Qui fraterne, et amicabiliter mo: net quasi adjuvat.

4. Że w Radach y Obradach, publikach, Konfe: rencyach czyli wſamych ustawach Magiſtraty ad mentem aliorum male ſentientium et: inutilia loquentium za wotami, y ſentymen: tami onych nieidą y całe ich nieakceptuią o: wzem one prect na Stwny odrzucaią, y dera onych tym sposobem niekontentuią, niey laszą, niepobakuią. In rebus magnis, memoriaq di: gnis Conſilia primum, deinde acta demum eventus ſpectentur.

5. Że w Elekcyach, ad ſcamna et ſtalla vacan: tia digna Subjecta upatruią, a tak niewzy: ſtkich do guſtu kontentuią, y przez to daleko wyksze nienawiści prześladowania na ſiebie zaciągaią. Stimulante invidia quod consequi non valent, mendaciorum cuniculis ſubver: tere conantur.

6. Żeią Magiſtraty bez ublizenia proximis et vicinis ſuis dobrey Sławy, honoru ſciągaią cychuią ſłuszniesią podług swoich przekładaią jako primeva capita ab aliis Omnibus miast

dyrbyn

gwiią w żadne niepryystoyne negocyacye nie wchodzą, nieprzyzwoitey społeczności nieakceptuią y też Prerogatywy na Osobach swoich delikatnie piastuią; Melius est regi a viris optimis, quam a lege optima.

7. Że też Magistraty z percept, y expens Miast tyczących pro justitia stricte rachunku słuchaią, y one odbieraią. a tym sposobem utilitati publicæ, iuxta conscientiæ dogadzaią. Vita se: cura ubi conscientia pura tego y za zdaniem y Wielkiego Doktora Kościoła S. Augustyna tran: quilitate conscientiæ nihil beatius excogitari potest.

8. Żeią w pozledznie negocyacye, y w nieporządne estymacye zwiekli domowemi, y obcemi Osobami, ku złym pożytkom, y zyskom Miast natężaiącemi, nieiedzą, y one od siebie odrzucaią y takie Osoby podeyrzane mniey sobie ważą, ubi a recto semel aberrabur in præcepso citò perventur.

9. Że w sądach swoich lub iakichkolwiek bądź Sprawach na S. Sprawiedliwość zapatrzaią, że respektow ani fawerow żadnych, czy przeciw ubogim czy Bogatym zachodzących nie znaią, mimo za tymi ubiegaią. Justitia est

terne

terræ fœcunditas, solatium pauperum, hæreditas filiorum.

10. Że dla Miast o wszelkich dostatecznych dochodach Prowentach częstokroć obmyślaią, prace, fatygi, starania, podeymuią, et cum dispendio Salutis swe narażaią. Nonest viris bonis, et rectis timere Judices.

11. Że Mieszczanom y Obywatelom żadney swywoli, excesow, lubiakich złych przykładow Bogu y światłu obrzydłych wdomach y rezydencyach ich ze zbytkami y grzechami extenduiących się mieć, y czynić niepozwalaią, y onych przez zakazy, y kary ukracaią. Bonis nocet, qui quis pepercerit malis: et vitia ad posteros transmittit, qui præsentibus culpis ignoscit

12. Że się w złych przygodach, przy słuszności, y sprawiedliwości bądź w iakichkolwiek niebespieczeństwach bądź w iakichkolwiek niebespieczeństwach pro Universo populo same przez siebie Magistraty, niereferuiąc się do żadnych złych, y gwałtownych sposobow zastawiaią, zgoła zdrowia Fortuny swoie właśne azardują. Divinæ Potestatis, et prudentiæ Non hominis, æquilibrium verum ac negotium

tenere.

tenere, Ut tak sui ex Officijs te Magistraty niemogąc
każdym zrobiła na świecie żyiącym wtych po:
dobnych y innych okkazyach zachodzących dorta:
tecznie dogodzić złąd wielkie na siebie nienawi
ści zazdrości złości, prześladowania y inne
zgoła paszkem sięgaiącego nieszczęśliwości za
bierają, y zaciągaią, y ludowi samemu pospoli:
temu ledwoże nie zoła w oczach staią, lubowią
przez takowe prace, fatygi, zabiegania starania
z samych nawet fortun dla Dobra pospolitego
wyzuwaią a żadney regratyfikacyi przynależy:
tey, y godziwey wdzięczności zgoła in adversis,
et prosperis nieodbieraią, tymsię iedynie konten:
tuiąc według tey prawdziwey, y pobożney sen:
tencyi. Hoc Nobis insertur legitima consequen:
tia si toleramus adversa, ergo potiemur gloria.

A nadewszystko y otym godziąc wspo:
mniec iako we wszelkich Magistratach y
ich prerogatywach w każdych bądź konsulta:
cyach, publikach, konferencyach, Sessyach,
Ustawach, a naypryncypalniey, y nayosobli:
wiey w Sądowych negocyach y sprawach prze
dszcze Deliberacyami zachodzących wszelkie
vota, et desideria non a fine Consulum et Colle:

ganum

garum, ale a Senio, et a Capitibus illius sana, et salubria, statistica, et semuata wychodzic powinny za zdaniem idąc Polityka, y Senzua: listy. a Senibus nomen grande Senatus habet. nieubliżaiąc zas honoru Iunioribus Consuli: bus simulq; Collegijs, zrąd że Senium iest zawsze omnibus notum, et qualificatum, virtutibusq; a longe anteacti annis probatum powinno mieć attendencyą. y wielką obserwancyą, mul: ta loquuntur Juvenes, sed utiliora Senes

CZĘŚĆ. Piętnasta

Liborią de causis judicandis Viduarum. pupillorum, Orphanorum miserabiliumq; Per sonarum desuper namieniło, ktorych spraw wielkie Magistraty inaczey mianowane Se: naty osobliwie causarum pupillarium zwłoty y natury swoiey existantium Supremi Tutores te mihus et Officium illorum zlewaciq powinno et in aliis causis quoq; judicandis w szczegulności tednak mowiąc occasione conscri: bendorum Inventarrorum illorumq; judicialiter reproducendorum ad eos Magistratus directe regulacyią, ktore Inwentarze instendo ex presse Legi positive Dobr wielkich in genere

stopnie

et speeie, materia, forma, qualitate et quantitate ruchomych y nieruchomych pozostałych per Viduos, aut Viduas cujuscunq; Status, et Conditionis sive Tutores illorum spisane, y sądownie do akt podawane bez żadney dystynkcyi ani exceptyi powinny bydź per summarium Processum poprzysiężone a inaczey his premissis cautis cleventibus necessario etomnino judicandis si non obviabsent, a Fortuny, y substancye qua ex negligentia perijssent, też same Magistraty suis ex Officijs respondere, irremissibiliter coram Superioritate teneren: tur czego w Iamych Cudzoziemskich Miastach solite praktykuie, anizig nikt od spisania takowych Inwentarzow esto y przez samych Rodzicow dla Dzieci swoich w latach closzłych nie excypuie, y excypowáć niepowinien, ani też Sądom, ktorym ex Bonis suis subjacet niesprzeciwia

Se zas munus et Officium względem spisywania y reprodukcyi Inwentarzow niekomu inszemu tylko iedynie do zapozwania Osob jakozig wyzey naimienio Medicorum sive Medicarum Magistraty z Powag y Prerogatyw swoich

Sekretarz

Sekretarzom. Miast inaczey mianowanym Syndykom, lub Instygatorom przysiężnym serio et quam diligentissime zlecaią aby takowe Sprawy do nieodwłoczney exekucyi tanquam strictissimi Juris będące, albo quavis alias causas judicandas przypomadzone były sub animadversione etiam panarum czasu alicujus negligentiæ super Negligentes Officiales extendendarum, jako y same Ziemskie Magistraty, między któremi y Miasto Gdańsk w Prusach Pol: skich regulas quam strictissime ratione eorundem conscribendorum Inventariow Causarumve pupillarium et ad acta secr: siva specialia introducendorum mieć chce, obserwuie, y w tym samym punkcie prout de Jure postępuie. Co nawet y w samey Koronie Polskiey po wszystkich Miastach Krolewskich, ea præmissa omnia insa: tisfactionem Legis Positivæ, Decretorum: ve Regiorum, ac Rescriptorum nulla interveniente exceptione solite practicantur et observantur.

Te zaś Inwentarze o ktorychże wyżey

mowa

menuya uczynila nie przez iakie inne cudze
Osoby uprozone, ale iedynie przez Deputo:
wanych Lawnikow urzędownie powinny
bydz spisywane, y do Sądu podawane nie:
Zas przez Sekretarzow inaczey mianowa:
nych Syndykow lub Instygatorow kto:
rym spisiywanie totaliter non incumbit,
gdy bowiem szczegulnie Osoby zapozywać
mumuią et Officium suum pilnować, a
nieprzywłaszczac sobie tego co nieprzyna:
leży, ani per consequens pretextem spisy
wania Inwentarzow y Osob zapozywania
niesłusznie, y niegodziwie iakiey około
pracy solucyi pretendowac, y domagać
a tym samym populum ex vi Contenben:
dorum Inventarionum enervowac, extenu:
owac, y depaktowac, y Prawo sobie nad
niesłusznoſc, y niesprawiedliwoſc privata
et absoluta Potestate stanowic, y przez to
in confusionem Magistratu wprawiać: Non
faciendo violentia pauperibus, neque con:
teruntur egeni, quia judicabit Dominus
causas eorum.

Część Szesnasta.

W tey następuiącey Części ta rzetelna y iawna zachodzi prawda iako Burgrabiowie, Prezydenci, Woytowie, zaszczytami y prerogatywami swoiemi ozdobiaiącemi, nad Magistratami w swoiey zawsze sytuacyi y pozytuze zostaiącemi, żadney mocy, władzy przez siebie ani też vi Officiorum suorum niemaią, aniiż żiakiego ambitu dystyngwować od Maystratow niepowinni ile gdy Ci sami suntunius corporis membra, żadney rożnośći inszey, ani dyfferencyi przez swoie Urzędy, y Rządy lubo zdaiącesię bydź nieco in locis, et stallis wyższe te iednak Podnośći, altioris honoris prerogatywy, y honor Universalnych Maystratow, czyli ich Senatow nieznoszą, bo inaczey upadałaby paritas, et æqualitas, gdyby te miały quo titulo alio distingvi; Rzeczoną immediate de æqualitate, ktora powinnaby we wszystkich negocyach, y obrotach attendi, y wzamych Prowentach dochodach tychże samych Maystratow tyczących, gdy bowiem Burgrabiowie Prezydenci Woytowie sui ex officijs zwykły mieć nieby kaugcią prowentow y dochodow Maystratowych, partykularne

dochody

dochody largicye, y obwenicye, Sądowe a parte Karbony, y tam daley, a daley, takowe bo: wiem Prerogatywy nieublizaią publicznym Interesom, bo Magistraty wraz z temiż same: mi Burgrabiami, Prezydentami, Woytami publicis in negotijs wraz zasiadaią, prawią, sentymenta, y woty wydaią, nie z Powagi ale z rozumu y uwagi wzaiemnie radzą, y de cydaią, y postanawiaią, y wtenczas voti, et in desiderijs in utilitatem Boni publici, et Regiminis żadnym pretextem ani z ambitu nieby wyższey godności na drobach swoich mia ney, y powszechey od caley Rady niedistyngu: ią się, ani ieden drugiego oprócz że stalla, et lo: ca sua distincta occupant, niepreferiią sobie: wzaiemnie jakoią iuż de: super namienito ści par super parem nullum habet imperium.

A nad to iż ciż sami Burgrabiowie Prezydenci, Woytowie tylko na czas na takowy esto roczny dwuletni, albo trzyletni Urząd honory godności (oprócz Woytow:) a Principibus wyzna: czeni, y postanowieni bywaią, et nunc ipsantur esse temporales, azaż Magistraty czyli ich Senaty suis in Officijs constituti ad extrema w drobach swoich brzegi swe tempora censentur

esse

esse perpetui.

Dochodzić tey samey prawdy ut premiss: sum est, należy y ztąd, kiedy Magistraty wielkich zachodzących negocyacyach, y interesach bądź prywatnych, bądź publicznych odzywa: ięzią do siebie przez Listy wzpisane żadney inszey dystynkcyi przez tytuły dawane Burgrabiom Prezydentom Woytom nieczynią tylko in genere one daią, y piszą exempligratia: Prænobilibus, et Spectabilibus Burgrabijs Proconsuli, Advocato, Consulibus totiq; Senatui et Magistratui Vicinis, et amicis observandis, a tak ztąd poznać przez takie odezwy y tytuły, unum Corpus w prerogatywach zaszczytach, godnościach Honorach Magistratus sive illorum Senatus una cum Burgrabijs, Proconsulibus, et Advocatis indivisibile, et indistinctum.

A chociaż in parte około Spraw niektorych y Ządow tyczących się Magistratow wkrotce ści namienitosią, iednak pro informatione y to devenitur, jako speciales causa Incarceratow et inculpatorum zawsze retinentur, et retineri powinny coram solis magistratibus, których więznio w y Inkarceratow, zgoła gwałtowne bitale alio obwinio:

wyż.

nych przed Sądem tychże Magistratow examina
quam diligentissime peragi et in actis connetur,
a tak gdyby się miały ex ipsodem examinibus
pokazywać publica crimina, et facinora też
same Magistraty cum Inculpatis et incarce-
ratis ad Judicia Criminalia solita zwykły od-
syłać simpliciter, abrq; ullis adiectis conditionibus
alijs.

Woytowie bowiem non ab alijs extraordi-
narijs Officijs eliguntur, et constituuntur, tylko
unice à Solis Magistratibus, illorumij Sena-
tibus ktorzy iunctim cum Scabinis solitij et
distinctis Cerijs jakiezkolwiek bądź Sprawy
do Siebie przychodzące, w Miastach Stołecznych
y wznych Krolewskich: ſ: preter causas Inven-
tariorum, Bonij Ordinis et Regiminis alias
Fraternitatum Sive Contuberniorum dictorum,
Viduarum, pupillorum, orphanorum, illorum
Tutorum. ſ: obeymuią, y rozsądzaią, y tym prę-
textem w zadne negocyacye Sądowe Magistra-
tow czyli ich Senatow tyczące się nieśmieszaiąc
ani wdaią, et e contra Magistraty w iakiezkol-
wiek dyspozycye czyli Sądowe Sprawy Judicij
Advocatalis et Scabinalis nieschodzą, aniq;
jakim sposobem interessuią owszem aby nie
zachodziły ztąd iakie osobliwie circa praeventio-
nes causarum.

nes Causarum kollizye, Sekretarze Miast lub Instygatorowie przysięgli pilne aniznadwenye na to dawać powinni y Sędziow Prezydentow cale zgoła Magistraty przestrzegać. Nihil in discordijs civibus festinatione tutius, ubi fa: cto magis quam consulto opus esset.

Urzędy charaktery, zaszczyty, z wielą miar y okolicznośći Prezydentow y funkcyi ich, specialiter zachodzą te: jakiemi bowiem Mia: sta stołeczne bądź cudzoziemskie dalekie, y od siebie pobliskie, około Elekcyi Prezydentow Prawami, Ustawami y Przywileiami popisuią, ad tenorem wzg, et obloquentiam tych samych Praw, Ustawow, y Przywileiow, lub jakichkol: wiek a Principibus, et Dominis, eo nomine exportowanych, y podawanych Reskryptow, ex Consulibus Persona habiles idonea pro Præsidentibus eliguntur, et constituuntur.

Jednak roznośći, y differencye w tako: wych Elekcyach in eligendis Præsidentibus wszczegulnośći zachodzące, zamą rzecz electi et confirmabi bywaią, y ex vi Juriium, et Pri: vilegiorum albo dożywotni, albo trzyletni, albo roczni, albolitei w podawaniu takowey sobie funkcyi Prezydentskiey mieszczni. Zgoła

Jakie

zgoła iakie Prawa opisane świadczą takowe y Elekcye Prezydentow, jakoż się wyżey one ktoiych dyfferencyach namieniło wychodzą

Gdzie y w samey Koronie Polskiey w Miastach stołecznych Królewskich Elekcye Prezydentow, zwykły rożnie odprawowacz się, stosuiąc się iednak do Praw y Przywileiow zdawna tymże Miastom od Xiąząt, Krolow, y Monarchow nadanych, y służących, o ktorych każdy uczony, y bieglty, może bydz dalekko rzetelniey ile in notoriis, et evidentibus informowany.

Racye, przyczyny tych Urzędow charakterow zaszczytow Prezydentow wykładaią się tym modłem idące.

1. Że Prezydenci przez swoie charaktery, y Urzędy do czasu swego zamierzaiące, y pełniące przez siebie Powag Magistratow czyli Senatow nieubliżaią, tylko iedynie że wyższe w Sądowych Izbach, na Konferencyach Publikach, lub innych mieyscach, aktach publicznych otrzymuią, aniżeli do Magistratow, y całey Rady jako ab uno corpore innym sposobem w preferencyach nie wchodzą

2. Że.

2. Że Prezydenci z osob swoich żadnego Prawa nad Magistratami czyli Senatami mianowanemi sobie in paritate rownemi niemaią, et e contra, Magistraty czyli Senaty powagi Zaszczytow Prezydentom nieustępuią owszem obopolnie, y iednostaynie dextré, et conscientiose ad bonum, et utile Miast znoszą się y radzą, tak dalece, że ani Praesidentes bez Magistratow swoich, ani per consequens Magistraty bez Prezydentow nic stanowić niemogą.

3. Że Prezydenci są to Miast Directores sive Gubernatores, ci in gubernijs suis qua privatis qua publicis, gdzie osobliwie Miasta bywaią Fortece zamknięte, od Bram, furtow klucze przy sobie utrzymuią, y o tey mierze Reymen od ktorych y sami Kommendanci z garnizonami swemi dependuią, prowadzą, iednak zawsze casu aliquarum imminentium hostilitatum, sive aliquorum casuum et periculorum do samych Magistratow, y całey Rady non in ficta charitate referuią się

4. Że Prezydenci in Magnis momentis sami przez żadney exekucyi mocney bez dotoczenia

masią

niaią do Magistratow niczynią, y exten:
dowáć oney niepowinni, chyba in levioribus
casibus et occasionibus zabrnionio niebywa.

5. Że Magistraty w kognicyą dochodow y Pro:
wentow quo quo titulo Juris, na Charakter y
Prezydentow spadaiących niewchodzą nieża:
dnych, y onych niepodeymuią, owszem Pre:
zydenci z dochodow, y Prowentow na Mugi:
straty czyli Senaty zachodzących pariter,
et æqualiter cum cæteris Consulibus nawet
y z samych sądowych Karbon biorą, y party
cypuią.

6. Że Prezydenci Judicia pedanea in levio:
ribus causis, et casibus in Stubis judiciarÿs
albo w Rezydencyach własnych swoich z Re:
zarzem sądowym Radzieckim a nie inszym
cudzym do siebie przybranym, gdy ieszcze nie
piorą, y nieprzysiężłym albo całe niezdolnym
odprawuią, et Actus quosvis judiciales in
Actis publicis annotuią, y extenduią; z tym
dokładem że ciż Prezydenci causas majoris
importantiæ, sive mixtas Juris, et facti, si:
vè specialiter boni Ordinis et Regiminis

lubo czasami

lubo czasami takowe Sprawy wystuchiwuią lecz one do Magistratow y całey Rady cum toto effectu, et cum ipsis Principalibus dzie: taią, y odsyłaią powinni.

7mo Że Prezydenci ex Officijs suis, lub ex gribus male gestis et factis Urnice coram suis Principibus et Dominis ile będąc conventi etc: ram Judicijs illorum tanquam Superioribus respondere tenentur.

8. Że Prezydenci w interesa publiczne będz sa: mych Magistratow czyli Senatow będz y miast całych tyczących, sami przez siebie niewdaiąc, one nie trutynuią, nie maszkuią, nic złe, Dobre, stomacią, ani onych obey: muią, lub w iakie exekucye niewchodzą.

9. Że Prezydenci do Cudzych Krajow, y miast w iakichkolwiek będz negocyacyach y za mych sukcesyonalnych zachodzących attesta: cye Paszporty, Testimonia et quæcz alia in similibus fieri solita bez wiadomości y Konsensu Rad, czyli Magistratow niewydaią ani onemi Prymypałow y wich zgdzach za stanaią, anisz absoluta authoritate sua rza:

dzic po

dzic powinni.

10. Że Prezydenci na Publiki Sessye, Konsultacye Konferencye y insze rzeczy przypadaiące Ustawy esto y sądowe ordynaryine, lub extraordynaryine kongressy, Capita Magistratuum pw celebrandi et decidendis negotijs, na Ratuszu, niestowie, ale przez kwartis, y annotacye punktow zaprzeczetowane :/: abyśi przez to ea Capita Consulum wprzod w Rze: Zydowskich swoich na odpowiedzie y Rady dobrze y sumiennie naradzali :/: awizuią, y zapraszaią.

11. Że Prezydenci podług swoich charakterow zaszczytow Imion, na Rzpolstwa powinni bydz łaskawi a nie surowi, aby przez to y Bogu, y Swiatu w rządach, y sądach, nawet samym Magistratom y ich Stanom na potomne wieki podobalisi, idąc za godziną, y prawdziwą pewnego Sensualisty sentencyą temi słowy mowiącego: omnibus negotijs observatio assidua recte praesideat, nec ullum sit accedendum ad negotia, ut inde ad Deum liber regressus non sit.

Zesć

Część Siedmnasta.

Aze diversi generis et speciei rozne wszelkie negocyacye Interessa bądz prywatne bądz publiczne Miast, czyli samych Magistratow sy czgodzą, o nayprzewadze Głowy Magistratow opierają się, y na nie pleno alveo zlewają się Wgdtez Magistraty czyli mianowane Senaty dla lepszego ułatwienia onych, y porządku ustanowienia, specialia archiva w ułożeniu pod Regestrami wszelkich Xiąg, Aktow, Papierow, plikow, zgoła wielorakich inszych in genere et specie wielce potrzebnych Listow y na nie dawanych Responsow, Munimentow, aby iakim sposobem nieginęły aniż zawieruszały, y przez nieostrożność samych Sekretarzow, ut vulgo inaczey mianowanych Syndykow wyznaczone, y tamże w onych iakoż namienito pod Regestrami spisane y ułożone były pilnie należy, a zas klucze ab ijs Archivis przy Prezydentach zostawać powinny, z tey bowiem przyczyny, gdyż Sekretarze albo mianowani Syndycy przed Magistratami accusantur de supina negligentia a przez to Magistratom czyli Senatom w tychże interessach publicznych zachodzących wielkie

krzywdy

dziciąż y nie przypisuię eam negligentiam
mowzitatem, et tarditatem quorumvis neyo
torum Sekretarzom czyli inaczey mianowa:
nym, Syndykom ale Samym Magistratom a
a Capite Prezydentom, omnem curam et di:
ligentiam na to samo ut premissam est maią
cym, naczym także y Samym Prezydentom
wiele należy; Bo za takową idącą dabrą dy:
spozycyą, też wszelkie negocyacye y interesa
miast, czyli samych Magistratow tyczącesz,
bez żadnego w nayłosciach zamieszania przy:
padaiących, przez ustugi szczere, y wierne Se:
kretarzosko gdy tych Papierow, y wszelkich mu:
nimentow, Xiąg et id genus, Regestra przy
sobie spisane maią, y utrzymuią utatwiaiąc
y swoie skutki czyli effekty z dozorow y pilno:
ści polorow obostrzennie idących odbieraią
Initia officiorum a magnis rebus tractandis
inuipienda veniunt: quo magnam expectatio
nem factorum sint habiendas. Sed quæ in illis
sint perficienda, ne arguantur.

Magistraty zwykle od Rzpolstwa mia:
nowane Radni Panowie bądz Polskie bądz
zagraniczne intytulowane cudzoziemskie pobliskie

y dalekie

y dalekie za Senaty rekognoskowane, na Oboy
Mieszczan y Obywateloiw swoich w miastach
stołecznych przez Dobra miane ruchome, y
nieruchome Giadte, in album Civile przez
przyięcie Mieyskiego wpisane, a bardziey na
ich prowedery, wersatye wszelkie negocyatye
osobliwie w iakichkolwiek przez nich zaczetych
y kontynuowanych handlach Kupiectwach
a chocbytez diversi generis et specieі samych
rzemiosłach, jakim sposobem w nich postępuią,
y iakie z cnoty Przymiot swoich z Żonami y
z Dziecmi swoiemi sprawuią, pilnie zdała
zapatrugąc, z samego nawet urodzenia qualis-
likacyi postępkow, stałkow, trzezwości rozumow,
biegłości obierowią, y rekognoskuią: Takie
wsze Oboy sine ulla nota, w dostoynościach
swoich zostaiące, ad capescenda quaeque Offi-
cia Curlia, sive ad vacantia stalla pobo-
ta adicujus Capitis, czy to do Rady, czy do Lawy,
lub wybranego Gminu przyimuią, et per ele-
gventiam Jurium installuią, y tez Oboy przy-
stoyne z urodzenia godne na tez wakuiące u-
rzędy, pasim, y iak zwykle mowic należy

Subjecta

Subjecta iuncta Capacia, habilia, possessionata, oradzaią. et perconcyuens podobnych takich Osob dobrze Urodzonych ex ipsis meritis et obse: quijs ad eos Civiles honores sumendos et susci piendos promowuią, y Prawom swoim bardziey Miastom służącym zadosyc czynią. Sommąc na pewnego Mądrego Polityka y Sensualisty Sentencyą. Magistratus viros facit, si non invenit: et excitantur quidam, ad meliora magnitudine rerum, hebescunt alij.

Elekcye iednak ad ea stalla vacantia, et Officia Civilia capessenda, ile w Cudzoziemskich stołecznych Miastach, a solis Magistratibus si: ve aliter dictis Senatibus, które iuve plenissimo in ijs expediendis, et celebrandis gaudent, conti: tuuntur, y które tymże samym Magistratom bez ublizenia uniwersalnych Praw, etiam quoj „titulo" drugim Porządkom służących competunt, wkto: re Elekcye inne Porządki, ys kognicyą onych niewchodzą, aniiż jakim sposobem do nich intrygują, y tym samym Magistratom Powag y Prerogatyio zwykłych niekymią, nawet takowych Elekcyi, y exekucyi onych causa aliciyus malitiæ, sive invidiæ, gdzieszkolwiek

pod teneras

podten czas Concurrentes znayduią, y ota
kowe Urzędy ubiegaiąsię, pietamuią, owzem
one cum omni Civilitate, et humanitate de:
bitaią reverentia suscipiunt, y przez tonąc
tere Ordines w dobrym zawsze porządku, Stało
ści, y dostoyności, et circa integritatem Juris
tośći Civitatibus servientium wraz z swoiemy
Magistratami, czyli rzeczonemi Senatami ia:
kobym primariis Capitibus, amorem erga Ci:
ves extendentibus ucalaią, y zawsze swoim:
esse boni Ordinis, et Regiminis utrzymuią:
A zas in vim omnis gratitudinis tymże sa:
nym Magistratom czyli Senatom, dąc mo:
że antiquorum Philosophorum, ea subiecta
electa, honoribus, et Officiis suis qualificata
dotata, et stipata, jako pospolicie bydź mia:
nuią circa jucundum ingressum specialia
Conbiwia w Rezydencyach swoich, lub na
innych mieyscach powaznych bez mianow
nia y reassumowania dawnych bardzo zwy
czaiow, in ijs Platonicis, et Aristotelicis con:
vÿs expediendis sprawuią, et eo nomine suos
Magistratus sive Senatus iakoż wyżey na
mieniło causa omnimoda humanitatis et ci
vilitatis ipsiusq; gratitudinis summe vene
rantur. Apud memores veteres stet gratia facti:

. Convenit omnia quæ bona reprendere gra: titudine, ipsaq; humanitate, et Civilitate.

CZĘŚĆ OSMNASTA.

Rzekłoszię desuper, et immediate o Elekcy: ach in genere regulujących do Magistra: tow czyli inaczey rzeczonych Senatow te raz bowiem przychodzi namieniać y mowić o Elekcyach wszelkich in specie Officyali: stow Miast Pisarzow Sądowych Radzie: ckich, Woytowskich, Sekretarzow inaczey zwykle mianowanych Syndykow, Instyga: torow, y innych do tychże samych Magi: stratow jako pierwszych Flow Ordinum należących, ktorzy wyżey rzeczeni Officiales Miast Kapitalnych większych y pomnie: yszych od siebie poblizkich y dalekich, lubo od tych Miast corocznie zwykłe salaria in vim przychylnych zasług swoich chcąc tez y inszę jakiekolwiek mianowane kon: cernencye, y largicye odbierają, y całym Miastom życzliwe usługi swoie pełnią y swiadczą, iednak od Prezydentow Woyto Burgrabiow y Magistratow swoich in obser: vandis et expediendis quibus:vis negotijs

actus et

activis, et passivis eas Urbes afficientibus dependuią, aniią jakim pretextem y spe sobem innym ab obrequijs suis Magistra: tibus sive aliter dictis Senatibus debere præstandis niecxuzinkuluią, ani wyłączaią, gdy bowiem tez Magistraty znaiąc się in subjectis idoneis, habilibus capacibus eligen: dis, ad alia gręcą Officia altiora, et distin: ctiora fieri solita przyimuią, et ab ijs Subje: ctis invitatis, et installatis zwykłe przy: sięgi odbieraią, y one na mieyscach swoich składaią. Illi primi Officiales Officia commissa infra capacitatem dignitatemą sui habe: bunt, illaq; si negligent, nec offerentibus gratiam debebunt, sed potius offendentur.

A że in Urbibus et civitatibus multis ante ea Subjecta alienigena idonea habi: lia, et capacia Patrycyuszowie znayduią się, ktorzy nad innych we wszelkich Konkurren: cyach preferencyą mieć powinni, więc y ci ad capessenda supramentionata qvævis Officia civilia, a Magistratibus sive prępre dictis Senatibus non intermittuntur, owszem invitantur, złą iednak kondycyą y preku: stodycyą żeżeliby się do tych Urzędow jako

to ad Calamos

to ad Calamos judiciales, Sekretarij Inty:
gatoryi z experyencyi y z samey dostoien:
stwa Natury zacnych Przymiotow quali:
fikacyi w Scyencyach osobliwie Jurisprudent:
cyi biegłosci, trzeźwości Statku, y inszych
paźmem sięgaiących talentow zdaty,
Inaczey, Magistraty czyli mianowane Senaty,
nieoglądaiąc się na zacne Urodzenia, sławy,
Respekty usilne rekommendacye, etiam La
trikor ad ea Officia quoquo titulo dignuret
vocitator niepżyimuią, ani onych primo
uuią, ile że bonum et utile miast in redden:
di obiecuią per alia Subjecta quamvis alie:
nigena upatruią, y sobie samym przez to, ani
inszym osobom Przyiaciołom, lub samym
ich Rodzicom krewnym, Powinowatym ho:
norow, godności y Imion zaszczytoło in pro:
genij. Horum nic a nic nieubliżaią, gdyż
bowiem z cudzych daleko Osob, pewnieysze
Subjekta nad domowe znane y rekognosko:
wane udaią. Boni viri eligendi veniant,
pro exemplari virtutis, ante oculos habendi.

Zkądby poznawać, y rekognoskować
wstowie rzeczonym Patrycyuszow przychodziło,
ktoryby mogli nad cudzych, y Przychodnich

w konkurrencyach do Honorow y zaszczytow primatum otrzymywać, zwłaszcza gdy mowiąc, z tych bowiem miar y przyczyn, zesię w Oyczyznach swoich, Miastach stołecznych od Prapradziadow Dziadow, Oycow swoich y z innemi Domami skollegowanemi sine no: ta dotibus virtutibus eximijs, ac diversis sui: endijs popisuią, y tym modelem idąc prima: tum in capessendis Officijs Civilibus otrzymuią. Sapientiæ sive scientiæ illæ clare sunt, quæ non in verbis volant, sed quæ dotibus et vir: tutibus constant

Przeto nad inne wszelkie Osoby pari: ter dotibus et virtutibus qualifikowane bądź cudze y przychodne preferuiąc y oy: stynguiąc y Oyczyzny swoie zaszczytami y godnosciami suis ex Progenitoribus szczęga: iącemuią tym bardziey Osobami swoiemi kondekoruią, y zaszczycaią; a co większa zesię tymże Patrycyuszom od jakichkolwiek obiekcyi zarzutow niesprawiedliwych y zło: sliwych z Procedencyi przezacnych Antena: tow y Glow mądrych Domow Familij, gdy: by też y z Urodzenia samego Imion zaszczy: tow nielegitymuią anisię suspicyi iakiey to iest w podeyrzeniu a malebotis animis nie poddaią; Oyczyzny swoie szczerze kochaią

dni na krok onych nieodstępuią, one bronią, oto:
bami swemi bądź wiakich kolwiek nieżrzą:
sliwościach przypadaiących zastępuią y zasła:
niaią, fortuny, y zdrowia swoie sakryfikuią;
a tak wszelkie Respekta od samych Magi:
stratow, czyli wzeczonych Senatow przy u:
sługach y przychylnościach onym konsekwo:
wanych odbieraią, y ad capessienda quęq Offi:
cia iakoią wyżey namieniło z wszelką ła:
twością powoływani y inwitowani bywaią.
In quocunq honoris gradu veriandum est,
bonis studendum clarescere consilijs, et multa
suadere, persicereq in vulgus.

Non item zaś Patriota censentur esse pro
Patritijs, ile gdy ex antecedentibus rationibus
Patrytÿ naturam veram, et propriam sumunt,
a Patriota inną dyfferencyą na oboy swoie
ex fonte aliarum rationum na siebie sczą:
gaią y przez toią dystynguią. Patria memo:
ria dulcis, jako y sam Seneka lubo Ethnik
swiadczy pulchrum esteminere inter illu:
stres viros, consulere Patriæ, parcere afflictis.

Więc Patrycyuszowie a Patriota nieiest
iedno bo Patrycyuszowie jakoią iuż wyżey na:
mieniło od Antenatow czasami daleko wą:
troszeni w Miastach oziadłych pochodzą, y kto:

rzy

rzy ztychże Antenatow sanguinej skolligo:
wanych przy dobrach rozległych na miey:
scach tednych sytuowanych, y w miastach za:
korzenionych na potomne wieki Imionami
swoiemi zaszczycaią się. Non clientum modo,
verum sanguine junctorum parandi venerint
boni affectus, et quadam humanitati arte
retinendi.

Patriota cżłą zaś mianuią ktory z Miast
inszych poblizkich, Sąsiedzkich lub jakichkol:
wiek inszych odległeyszych, do Miast kupi:
talnych z młodości swoiey przychodzą, y one
przez oziadłości swoie amplectuntur, y przy
chylnemi zasługami swoiemi, ozobliwie bez
Rodziców y krewnych będąc, gdy in socias
vita ztych Miast Żony biorą, popisuią się,
tednak Patrycyuszow żadnym sposobem, żeby się
mieli jakiemi rozlicznemi tytułami y chara:
kterami popisywać nie preferuią, owszem o:
nym mieść wzielkich, y do samych wakan:
sow ubiegaią cymią, ustępuią. Cożą to wzy:
stko zwykło w Miastach głownych cudze
ziemskich praktykowań? Sapè enim magis
cavendum sit a patriotis, quam indigenis

Przychodniowie zaś czyli Cudzi miano
wani, ią od Patrycyuszow, y Patryotow ztąd da:

lecy.

dalecy, y tymiż sposobem od Patrycyuszow y Pa:
tryotow rożnią, że nieią znaiomi, y wiadomi
Miastom y Mierychtowtasności ich pozna:
waią, naprzykład gdyby tacy cudze y przycho:
dnie Osoby z Niemiec osiadały Panstwa, y
Miasta Hiszpanskie. Francuskie, Duńskie,
Szwedzkie Moskiewskie Polskie, Włoskie, et è
contra żeby podobne Osoby mianuią ceią cu:
dze y przychodnie Hiszpani Francuzi Polacy
do Miast Niemieckich lub jakich innych
Cudzoziemskich przyiezdzali, y w nich osiadali,
a naybardziey żeby żadnemi attestacyami ani
listami Oftussiii legitimi niepospisywalisią
y do Oyczyznow swoich wszey niepowraca:
lisią, y żadnych iuż relacyi do nich niemieli,
a tak y ci za czasami y wiekami dalszemi
non pro veris Patritijs, ale pro Patriotis
manendis debere viderentur esse. Advena,
dubij tutius est ut precurrant, quam se z
quantur.

Idzie zatym że przemissa Persona tanqm
alienigena sive advena, et specialiter Dubij,
ad officia civilia capessenda non assumuntur,
a niemniey y te Osoby, ktore niewiedzieć dla
iakich miar, y przyczyn gdy przychodzi onym
osiadacsią w Miastach, y w Dobra jakie zabieraią

nomina

nomina et cognomina sua mutant przez towia
rzyszenie zostaią y na siebie żadnych
honorów ani charakterów nie biorą: cavendum
ne illis credatur qui splendide et velut alti
sanguinis ornati prodeunt, nisi aliunde ta:
les esse noverint

A iezeliby de vita et moribus pessimis ar:
guerentur et convenierentur Patritij, wżdy Pa:
trioty in tantum, in quantum essent viri idonei,
habiles, capaces, et emeriti, qui valerent illorum
loca et officia obtinere, eoq nomine aestimantur
et præferuntur, idąc za tąż sentencyą prawdzi:
wą y słusznie ułożoną iż Bonis civibus chu:
dy est Patria, quam ipsi sibi, malunt Pu:
blico quam privato Bono consultum

CZĘŚĆ DZIEWIĘTNASTA

Pisarze Sądowi Radzieccy oraz Woytowscy
mianowani, lubo od Miast zwykłe salaria
in vim zasług swoich odbieraią, iednak ex
Magistratów, czyli mianowanych Senatów
jako a primævis capitibus, et ab alijs ci:
nibus distinctis dependuią, y dotychże swo
ich Magistratów we wszystkich przedsię
miast uniwersalnych tyczących, active et
passive idących reguluią, Patritios iednak
in obtinendis calamis ingvantum idoneis et

habilibus

habilibus nieprzeruią, ani takim trybem powy-
deyrzanym onych niepodchodzą, a tak przy-
ięgi przed temiż swoiemi Magistratami,
zwykłemi Kotami opisane, wypełniaią, y
takim sposobem na Urzędach swoich z Uczci-
ką iednak przychylnością, szczerością, Vpry-
mością y pilnością, usługami ku nawet ta-
nym Miastom w których przemieszkiwaią
sposobią się, y ucalaią: Ktorzy Pisarze Żydow-
rzeczeni żadney przez to noty nieznaią, y nie-
podpadaią, gdyż z Pryncypałami bądź za-
możnemi, bądź ubogiemi podług regul y In-
strukcyi onym przez Magistraty opisanych
na Urzędach swoich dobrze, y Iuramentalnie
sprawuią, y onych vi Iurium Cancellaria
concernentium nie extenuią, nie depaktuią,
nic nowego ad arbitrium sui nie stanowią,
nie wymyślaią, owszem szczerze sumiennie
podług prescypcyi Prawa, Ustawow, gubernio
in genere Patientibus et Principalibus Divi-
tibus, egenis, et Pauperibus iustitiam sitien-
tibus assistuią, Sierotom, ubogim, Wdowom
Kalekom, modis, et mediis licitis, et adæquatis
dopomagaią: Clemens dicitur esse animus
quando est Pener ad compatiendum, facilis
ad remittendum, promptus ad subveniendum.

Magistraty

Magistraty Sądowe, czyli inaczey mianowane Senaty realiter et virtualiter co podług Prawa, Słuszności y Surowey Sprawiedliwości należy, bez żadney złey przysady, fałszow, zaiazdow, y zdrady, Ci sami Pisarze Sądowi lubo passive informuią, za passyami światowemi ku zbieraniu jakich fortun, zbiorow, y splendorow nieidą, w przyiaźni y miłości nierozerwaney y samemu Bogu podobaią: ceysią, chociażby też znaiomienia jakich nay: ydolnieyszych nieprzyiaciół, z niemi żyią, swoich Bliźnich jak siebie samych według przykazań opisow y nauk Boskich, a tym samym samego Wszechmocnego Boga y Stwor: ce kochaią, y miłością swoim Magistratom y Zwierzchności ich, na każde skinienia, y rozkazania uprzeymie, życzliwie będą: kichkolwiek szczęściach, alternatach kazuiach, przypadkach, y podczas samych woien, lub zarazow powietrznych y przymorkow grassuią cych hołduią, onych nieodstępuią, y ioniczym z przewrotnościow jakich nieboykraczaią, owszem zdolnemi w tych, y podobnych okazyach będą wiernemi pokazuią, y samą rzeczą pokazywać powinni. Si qua publice acturi sive dicturi sint, id faciant conscientiose, premeditate, et a calamo.

Te uszyttkie

Te wszystkie præmissa exarata nietylkoż ty: czą cudzych Osob ad capessenda officia Ho: riatus, ale y samych Patrycyuszow ad ea su: menda inwitowanych y obieranych, ato z przy: czyn, y racyi iuż wyżey namienionych la: kimsig trybem, y modelem Pisarze Sądowi Radzieccy y Woytowscy lub onych Substy: tuci, bądź Patrycyuszowie, bądź y inne Pry: chodnowe Osoby z innych miast, sub in officijs sprawować, mandatis et obsequijs Pre: zydentow Woytom y zgoła całym Magistra: tom czyli swoim Senatom w każdych okazy: ach podanych paryerzować powinni. Ne viri prudentes acerbitatibus confundantur, sed po: tius in partem melioris fortunæ trahantur, certum magnitudinis argumentum habituri. Ponieważ virtutes consistunt in actionibus ut actiones correspondeant Nominibus et ra: tionibus.

Jakie zas mocy y władzy Magistraty, czyli rzeczone Senaty w obieraniu y postano: wieniu Pisarzow swoich Sądowych, lub innych Officyalistow quoquo titulo mianowanych Mia: stom służących maią, tak e contra gdyby mieli ci Pisarze Sądowi iawnym notorie, et evidenter deviare sive suis in officijs et contra Authori: tatem, ipsorum Magistratuum excedere, teyże

Samey

samey Władzy y mocy ut præmissum est na zrzu:
cenie, y ukaranie ich, nie referuiąc się bynaymniey
co in passu ad suam Superioritatem, ani per:
consequens ad Ordines Ciuitatum zażywaią, y
inne Osoby daleko godnieysze na mieyscach
onych præcedentibus qualitatibus dobrus, vir:
tutibus probatis, et examinatis, na mieyscach o:
nych osadzaią, y takież Osoby wyprobowane
Zasłużone, dobrze znane y rekognoskowane
etiam ad alia Stalla, et Officia vacantia bio
installuią y prznowiuią, hoc specialiter præ:
cauto et adjecto jako conuenit y sdem magi:
stratibus, czyli dictis Senatibus unicum cons:
derare circa Electiones præsertim Subjectorum
an liceat, deceat, expediat ponieważ virtus est
inferioribus æmulationem, æqualibus inuidiam,
Superioribus admirationem.

Ciż Pisarze Sądowi Radzieccy y Woyto:
wscy una cum alijs Officialibus Miast, nay:
bardziey ijs seruandis obstringuntur, ne se:
creta, scrutinia, et arcani sermones per
ipsos in vulgus prodeantur, naczym wiele
należy, ile gdyżby wszelkie negocyacye, bądz
Sądowe ordynaryine, bądz extraordynaryine
o uszy Pisarzow y innych Officyalistow
obiciąc, a gdy te Secreta, Scrutinia siue qui

arcani

arcani sermones przez takowych Pisarzow y rznych Officyalistow in publicum wydaiąc, Magistraty czyli ich Senaty to interesach swoich upadaią, y kredytu miec a Statibus Regionum Provinciarum Terrarum, Districtuum Ducatuum, aliarumq Urbium Capitalium na dalsze czasy y powtorne wieki niezabieraią, ktore Mayi: Straty rzumne, uczone, y obostrzonne, niezelzrzyskiemi zgoła interesami swoiemi bądz prywatnemi, bądz publicznemi przed Officyalistami miast chociażby też y przyiaznemi, zdaiąc się bydz uprzeymie życzliwemi szczeremi y wiernemi otwieraią nieprzywykli co onych nieydobi ani też jakd necessitas gwałtowna sposobi; nō omni Spiritui credendum gdyż ztąd bardzo złe cwenty, y konsequencye, na same Mayi: Straty spadaią, y sciągaią, referuiąc się do samey żywey experyencyi, y tey samey mądrey nauk pilnącey z przestrogą sentencyi: arcani sermōnes commissi, fidentius custodiendi quam deposita.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA.

Idąc daley wtey rze samey ut premissum est

materyi

materyi. Iż Magistraty na Kancellaryę swoie uprzywileiowane, bądź y insze utriusq; Officij ac Iudicij do iednych miast regullugącey ile mianuią bydź onych Gospodarzami a zwykle mowiąc Dyrektorami, y Gubernatorami, y nad samemi Pisarzami temiż Kancellaryami władnącemi wzięlką pilnośc y inspekcyą obwiązando aliquibus consignationibus, mixtis, et perfunctoryis negotiationibus, a nayprzyczynalniey około Depozytow od Osob y Przyczynałow rożnych odbieraiących, ktore Depozyta realiter odbierane et ad sequestra Officiorum deponowane, esto in prompta Pieniężney pecunia odbierane y zaprzeczętowane, et in Actis per Repositiones inscriptas annotowane, powinny bydź ad specialia archiva Urbium, et inibidem ad ferrea scrinia pod dobrym zamknięciem przez tychże Pisarzow transportowane y za kwitami partykularnemi znowu retro do Kancellaryi przenoszone, gdzie ta praxis et ordinaria consuetudo, tanquam licita honesta et decora wszędzie po samych Cudzoziemskich Miastach cum omni modo Securitatis y w samey Koronie Polskiey daleko widzieć y słyszeć przez co tak Magistraty

czyli mowione

czyli rzeczone Senaty iak y sami Pisarze ich:
dgwi żadney opinij ani suspicyi niepodpadaią
y wolnemi się suis in conciencijs stanią, ani
na iakie century złych iakich nakrzacących
awanturach, niezasługuiąc się. A tak præceden:
tibus his premissis dispositionibus per Nayi:
stratus necessario, et opportune observandis
et exequendis rzeczy wszystkie dobrze solidantur,
suumq; effectum ad Bonum utile sortiuntur:
y otymże specialiter namienia iako diveni
generis et speciei księgi, Protokuły, præsertim
woią acta acticata w kancellaryach y ich Re:
zydencyach niepowinny mieyść zawalać, kto:
reby niemiały mieć należytey aservacyi, ku
szkodzie iakiey złey wynikaiącey, ale że powin
ny zawsze zostawać solitis in Archivis pod
Regestrami de annis, in annos spisywanemi,
y weryfikowanemi, żeby się więc jak naypie:
niey sze a Principalibus natrafiały Querendy
y wydawania ex illis acti extraktow takowe
Querendy nie w kancellaryach dla wszelkiey
ostrożności tychże samych Aktow, y Proto:
kułow, ale na Ratuszach, y mieyscach tamże
dezygnowanych powinny skutki swoie w za:
dzach Pryncypałow odbierać, w czym powinna
wielka zachodzić cura premissa mentionata

od poczatku

od początkow agendow prekustodycya przez same Magistraty dla Pisarzow nunc et pro tempore suis in Officys zostaiących, extendowana, y obserwowana, bo inaczey omnia mala per quos alios gesta, et facta imputantur Magistratibus, sive aliter dictis Senatibus. Initia rerum summo Consilio agenda, et labore, et cum omni Successûs rectitudine, nam qualiter prima, taliter sub: sequentia, et fama semel parta, vel ipsos errores in gloriam interpretatur.

Jeżeli które pracy, y usługi afficiunt Pisarzow Sądowych mianowanych. Miedzie: ckich lub Woytow.kich dla Miast y samych Magistratow swiadczonych, to te także specialiter prace, y przysługi z seve propensyi powinny swoie eventy jak nayskuteczniey sze odbierać, a to wtym osobliwie jako ciż Pisarze nieczekaiąc jakich a latere kompul: sow, aniiż na nie oglądaiąc sui bardziey ex animis, et votis propter favores a Magistratibus ampliandos Regnantow, czy Xięzat Miast Dziedzicznych, czyli inszym trybem idących publiczne akty w iazdow Seymow Walnych, Kongressow weselne czyli pogrzebowe expozycye wywozy ciał y

Pompy Plauzy Elekcyow, Koronacyow, y
tam daley a daley, a niemniey de pijs vitiis
wielorakich Osob na Swiecie, y w Bogu
zyiących, swięte przykłady Posteritati zosta:
wuiących, esto pożarow jakich ogniow, ka:
zurow fatalnych · przypadkow zarazow
Powietrza zguby y extynkcyi godnych osob,
y Obywatelow Miast, krwawych woien przez
Nieprzyiaciol zaczętych, y kontynuuących,
w ktorych Xięstwach Państwach Prowin:
cyach, Krolestwach grassanter expedyowa:
nych, y trwaiących, Smierci Regnantow,
y tychże samych Arcyxiąząt, Xiąząt Mini:
strow Wielkich, Statystow y miast kochaią:
cych, y wiele dobrego za życia ich czyniących
Mecenatow, Dobrodzieiow, Smierci oraz
Krolewien koronowanych zgoła Prosapij
całey Krolewskiey, a niemniey Radnych
Panow, y ich za życia qualifikacyi Ławni:
kow, y wybranych Osob Iminiu Miastom
zasłużonych, lub jakiekolwiek inne przykła:
dne y potrzebne Miastom Kapitalnym słu:
żące ad perpetuam rei memoriam Poste:
rorumve Instructionem negocyacye Akty
per Portas Triumphales solenne etiam omni
Plausu do Miast Rownych przez Regnan:

tow

tow czyli Xiązat, oraz Krolewien y Małżonek ich, y same Akty funebralne, assystencye oraz onych, zgoła, y insze tym podobne wiadomości sądowych sine ulla intermissione gravi et erudito stylo latino de annis in annos powinny bydz quam diligentissime et exactissime dla iedyney informacyi na potym, y potomne wieki Miastom y sa: mym Magistratom miec koniecznie potrzebne, aby tym samym succedanei, co sie też in antecessum stało, y działo, naprzykład iakim trybem y modelem bramy tryumfalne y iakiemi expensami, y nakładami dla wiazdow publicznych Regnantow Xiązat Senatorow Panow iakiemi wotasnowiami, y przyzwoitościami, emblematycznemi opisami wystawiane były, y iakie precedencye tych wiazdow Publicznych samych a zapite Magistratow, et aymen przez siebie zamykaiących y innych porządkow, iakiemi nawet salutacyami, y wotami przez magistraty czyli wzeczone Senaty y przez kogo albo winich wybrana osobę tychże Regnantow witaiącemi y Miast samych nawet cechow in armis cum explicitis vexillis et tympanis w Miastach idących et suo ordine porządek

pugących di

puiących distinctim widziane, y obserwowa
ne, a perconiequens potrzeby opisywaniey
premissorum wyciągaiące były, dochodzi
li, y zupełnieiszy ex actis informowaliśmy
instynuować opisywać aktykować tenentur
et obligantur. Curæ et diligentiæ recteye:
storum, factorumve, ac temporum inter:
vallis habendæ, hæc enim magis et citer:
ne permanebunt, quam mille Thesauri
pretorii et mayni. Recte enim gesta, et fa
cta virtutem reddunt illustriorem, tametsi
non majorem

Obeszła ta iasna, y żywa occasione pre:
missorum prawda, w Koronie Polskiey Rezy
dencyalną JKMci Miasto Warszawę Cor
Regni od Statystow, y Senatorow mia:
nowaną, kiedy stante Officio Notariatus
sui ultimij Officij ac Judicij Civilis A.C.
czescią w Aktach Woytowskich, y Ławnicz̄ych
ab Anno 1730 ad Annum 1734. consecu:
tive a czescią w aktach Radzieckich ab A°
1735 consecutive ad Annum 1750 in et de
premissis omnibus supramentionatis distin:
ctim et specifice ad futuram rei memoriam
Posterorumve Instructionem annotationibus
et scriptis, ex benevolo affectu non item zaś

quo ex

gue ex debito retento za kompulsem iednak przychylnych chęci, y niektorych samych subiektow, natym Arcydobrze znaiących się, a oraz o Kometach, Zacmieniach, Jubileu: szach Ordynaryinych y extraordynaryinych, aktach wielkich Kampamentach, opera: cyach Cudzoziemskich woiennych, y tamdaley a daley tym podobnych: o ktorych in: szą drogą idąc dostatecznieysza wzmianka y Relacya uczynisię: do tychże samych A: ktow wyżey wspomnionych eruditio stylo latino introdukowane, opisane, y extendo: wane, każdym ciekawie eorundem scriendo rum et annotationum szukaiącym dadzą się, y dadzą widzieć. Magnorum virorum eximia opera, valent Authoritate, sed pru: cul ab importunitate, et sine alterius Partis offensa.

CZĘŚĆ Dwudziesta pierwsza.

Y otymsię w niniey szey części z potrzeby wiedzenia głosi, y namienia, jako Rezydencye y Kanellarye sądowe powinny bydź wielkim bezpieczeństwem obwarowane za onym woleniyom, gwałtom, napaściom lub jakimkolwiek

lub jakimkolwiek z przeciwnościow nakazu:
iących insultow niepodpadaiące gdy te są
z natury swoiey uprzywileiowane mocą Po:
wagą; y wrzelką Władzą Magistratow albo
rzeczonych Senatow, y przez samych Regnum:
tow lub arcyxiążąt, przez Przywileie y Re:
skrypta umocowane, które ibe wrzelkim zi:
stoci swoiey bezpieczeństwie gdzie Xięgi a:
kta Protokuły rożne, papiery, muniménta
od Pryncypiatow złożone, y powierzone, ani
tym samym około tych Rezydencyi, y Kan:
cellaryi Sądowych, tym bardziey y dla bespie:
czeństwa samych miast żadne prochy arty:
leryczne kule, krzemienie, lub jakiekolwiek
bronie y Instrumenta Żołnierskie lokowa:
ne, y założone zostawać y znaydować ſ: gdzie
iedynie daleko za miastami w polach De:
pozyta ich złożone bywaią ſ: niepowinny.
Nihil tam est firmum, quibus periculum
nonsit, etiam ab invalidis.

A tak ieszcze idąc daley Officyalistow
rożnych miast, y samych Pisarzow Sądowych
jakiezkolwiek bądz zachodzące negocyalye
zabawy prywatne, y publiczne lub y same
extra Urbes, ad alias Urbes et Civitates wy

iazdy

lardy, ytamże przez iakieczasy przedłużne kom:
mораcye niepowinny bydz Magistratom ina:
czey rzeczonym Senatom jako własnym swo:
im Panom Radnym zakryte, y utaione ale
rzetelnie przed Prezydentami y temiż Magi:
stratami swoiemi własnymi klarygowane,
y obiawione, y zdependencyą onych aby by:
ły pozwolone, a tym bardziey na swoich
mieyscach sami przez siebie absolute et in
dependenter inne Subjecta, chociazby też
były dobrze wiadome, y znaiome substytuo:
wać, czyli delegować niemogą, alesz ma Su:
periоritati to iest swoim Panom Magistra:
tom zwierzać, opowiadać gdzieby mieli wy:
jeżdżać, wiak długi czas bawicić, y donosicz
powinni y też skarne Magistraty et cum o:
mni dependentia eorum alias Personas sibi
melius visas ad tempus substytuunt. Azeby
zaś na takich Officyalistow sic disponentibus
Superis, ale z bliskich lat zasłużonych,
miał jaki fatalii casus oczywiste ślepota
y kalectwo inopinate spadać wzgc Magistra:
ty, albo rzeczone Senaty niepowinnych onych
od siebie odrzucać y na ich mieysca inne
Subiekta stante supervivентiа illorum oza
czać owszem in locum eorum Substituti et

Juraty

Jurati munus et Officium Notarialus subire ad
extrema vitæ exempli gratia Caci Notarij zwy:
kli salvis peromnia salarijs, et Jurisbus Can:
cellarice in toto manentibus, et cæcum Notarum
concernentibus, wzgl słuszney kompassyi yo:
dni, y sama miłość ku Bliznim ile kalekom
y chleb sobie zarobić niemogącym eam cle:
mentiam omnino, et necessario habendam
debere z władzy y mocy Nayswyższeyo Boga
opatrzna, serca ludzkie obowiązuie, ile że tak
słuszność y sprawiedliwość secundum tritam
regulam Juris wyciąga y mieć chce Iż cæci
Notarij nec Officia, nec beneficia amittunt

Ciż Pisarze Sądowi Radnym Panom
wiakichkolwiek bądź Interessach publicznych,
lub prywatnych, y partykularnych zacho:
dzących żadnym sposobem Zverendy niebo:
nić, y bronić, owszem takowe Akta Pro:
kuły lub jakie inne mianowane Sądowe
Xięgi ad quævis vota et desiderica onych,
y do samych nawet Rezydencyi ad tridiuum
za reverem iednak partykularnym Pisa:
rzom causa omnimoda Securitatis dawanym,
kommunikowanę y użyczone bydź powinny:
A niemniey od dygnitarzow wielkich Trans:
kcyi esto Processow, et diversimode innych po:

trebuje.

trebnych extraktow ab ijs Consulibus Iura Cancellaria non expetuntur, nej ea ijs Notarijs persolvuntur jakoż y w Sądach ziemskich Miastach praktykować zwykło. Beneficia qui accipiunt vim gratitudinis referre debent, dictante quoq; et tritа regula Juris: Benefacientibus nobis benefacere debemus.

Czasu zas factorum w Miastach Kapitalnych, czyli innych sobie poblizszych, officialium, Notariorum, sive Secretariorum, wczesna y potrzebna, a Magistratibus ta prowinna zachodzić prekautela, aby bez żadney intermissyi, y prywatyzacyi subtrahatur omnium in genere Actorum Judicialium Protocollarum, tum quoq; diversorum munimentorum, tam in Archivis quam et in Cancellarijs existentium Revisio, lustracya, et illorum verificatio, a to z tych niżey następuiących rakyi y przyczyn

1. Że śmierć jaknayleprze porządki Ustawy y ułożone maxymy czasom przyszłym stuzce przewraca, y całoć onych przemienia o

2. Że po śmierci do repetycyi y windykacyi jakich rzeczy kontredytowanych et bonafide powierzonych trudnoć daleko większa zachodzi

y nigdyzig ku Dobrym Porządkom miec po:
trzebnym nieucalaią y niesposobu.
3. Żebyzig Magistraty czyli rzeczone Senaty
plene informować mogły, co per tempora,
et annos ad archiva przybyło, czyli też
znich per aliquam supinam negligentiam
ubyło.
4. Abyzig dało wiedziec ieżeli Acta vendibler
et integraliter były in ante per Notarios
ante illorum fata subsecuta aktykowane
5. Ieżeliby pod czas aktykacyi in ijs actis
jakie okna y oboliwie znaczne errory
niepokazały
6. Ieżelibyzig iakie remanentowe Depozita
Pryncypałow y wznych osob in domo mor:
tuaria nieznaydowały y ieżeliby eorum
Depositorum Repositiones in Protocollis
zapisane swiadczyły
7. Ieżeliby iakie miast munimenta y pa:
piery za życia Pisarzom powierzone w kan:
cellaryach ich nieznaydowałyzig
8. Żeby Succedanei Notarij in Officijs sui No:
tariatus installati jakiey prekustodycyi sobie

nieprotym

na potym gdybysię miały iakie manka:
menta pokazać, perconcepvens y pretensyi
ztąd zatozoney, ad Magistratus niezakładali
9. Żeby takowym porządkom, y Zdawną U.
Stawom, samym nawet zwyczaiom in pre:
mis omnibus fieri solitis dextre agendis
& perficiendis rebus zadosyciq stało. In
omnibus observandæ cautelæ: ne post,
pœnitendum veniat: / erunt hæc armamen:
taria ad multa utilia.

Substytuci wyżey rzeczeni Pisarze Sądowi
Radzieccy, y Woytowscy, pro tempore na mie
scach tychże samych Pisarzow osadzeni, cho:
ciażby też byli y przysięgli post Capita de:
functorum Notariorum w konkurrencyach
aliis præferioribilibus, et emeritioribus ad
capessendum cujusvis Notaritatus Officium
justitia, et æquitate suadentibus palmam pre:
ripere niemogą, y niepowinni. Nulli pa:
tientius reprehenduntur, quam qui ex me
ritis laudari merentur.

Ciż sami Officyalistowie y Pisarze Miast
z wielu miar y przyczyn Funkcyą Patronatus

bądź jakuh

bądź iakichkolwiek Spraw od Prymusa: tow y Patronow natrafiaiących się Duchownych y Swieckich. cassa turpis Lucri gratia nieobeymuią, ani obeymować niepowinni wszczegulności mowiąc dla wielkich prze: szkod tychże samych Miast, a oraz Magi: stratow przez co by te Miasta, y Magistra: ty w swoich daleko pilnieyszych Interesach y negocyacyach, quovis titulo zachodzących zawieczeni byli, y żadnym sposobem tako: wym Interesom pilnym niemogliby z Osob, y Urzędow swoich łatwie dogodzić y wy: starczyć, a takby na swoie Osoby nieukon: tentowania, częste przymowki, nienawiści od swoich Magistratow y innych Officya: listow Miast zaciągali, sami bysię zawisne: mi przez rożne exkuzy, y allegacye, przez częste napominania w oczach swoim Panom którym wiernośc y posłuszeństwo raz na za: wsze poprzysięgli stawiali Standum est fidei, ne ea factorum, gestorumve amitten: da veniat

CZĘŚĆ Dwudziesta Druga.

Sekretarze Miast zwykle y inaczey po innych

Mastra.

Miastach mianowani Syndykowie lubonig o
nich wyżey nieco z innych okolicznośći na:
mieniło, wszczegulnośći iednak mowiąc nie:
od innych Stow z Urzędow swoich dependuią
tylko iedynie od Magistratow, czyli inaczey
rzeczonych Senatow, y przez szczere Magi:
stratom, y samym Miastom usługi in specia:
libus wszelkie Respekta, prupensye fawory
odbieraią, y też same Subjecta qualificata,
et emerita ad Loca et Stalla vacantia offi:
ciaią ipsa Notariatus, Magistraty pne alijs
concurrentibus Personis, takowych Sekretarzow
inwestuią y installuią. Eximia virtutes Ma:
gnorum movent intellectum, ad pendandum,
plerumq et estimationem.

Są mianowani Miast Sekretarze swo:
ie Urzędy y Charaktery według opisanych o:
nym Regut, jakoż wyżey namieniło a nie:
mniey y wszelkie usługi cum omni rectitu:
dine, pectorum suorum exekwuią, y przy
chylnemi samymże swoim Magistratom tan:
quam suis Benefactoribus stawiaią się, iednak
ad studiova, et Secretora per Magistratus
servanda bądź w takich ustawach, negocyac
ach zawnętrznych, y wewnętrznych zachodzących
ktore Secretova et principaliter quoad scrutinia

Achiva sive

activa sive passiva Statum Magistratu:
unt respicientia, same tylko Magistraty
swe in animis zachowywać zwykły, przy
puszczani niebywaią, tylko co do exekucyi
onym przyprowadzenia rzeczy niektore pil:
ne nie zwielkiemi iednak maxymami u:
łożone objawiaią, anisi przez to razem
z temiż Magistratami bądz pod czas trybow,
y Rządow Sądowych, bądz pod czas y innych
zachodzących Interesow, bądz y w samych
innych aktach prywatnych, y publicznych,
niewspołkuią, ani perconieyvens zasiadaią:
Gdzieby iednak ciż Sekretarze, y na iakie mie y
sca przez Magistraty Deputowani zostawali,
od tychże Magistratow swoich jako naypier:
wszych Row opisane articulatim Instrukcye
odbieraią, a Miasta zas tymże Sekretarzom
viales expensas evgandas obmyslaią y onych
prowadzą, Ktorzy Sekretarze z wszelkich ne:
gocyacyi y przysług swoich, nie Miastom,
ale iedynie swoim Magistratom, albo rzecz:
nym Senatom de rectigestis, et factis rebus
sprawuią się, a im Sekretniejsi przychylniejsi,
y zdolniejsi w usługach bywaią, tym zasz:
na wdzięczne kredyty y respekty u Magestra
tow ile Panow Radnych swoich zasługuią,

y uzelluem

y wszelkiemi wolnościami fortunami se: cure, et tute z Żonami, y Dziecmi swoiemi na potomne wieki ucałaigsię: Virtutes qui: buswis animis, artibus et studijs præstant, cum indiscrete tenentur, amittuntur.

Jednak w ambity, elacye, arrogancye, hardości, y w inne niepryiętoyne przymioty wprowadzaciię niepotrzebni, ponieważ te abo: minabiles Diabolicæ qualitates, et maximi: dates, ani przed Bogiem, ani przed Swiatem popłacaią, y takowe Subjecta flocci pen: duntur, które ieszcze wszelkich pożytkow, y zyskow, miasto szczerych, y przychylnych usług szukaią, y panowzycię z chudoby luos: kiey per adinventa illicita media usiłuią ipsis Officijs exuuntur, lucrum in arca, damnum in conscientia. Illi enim magis excellunt, atq; eminent, quod unum se ex alijs putant, nec minus homines scisse noscunt, quam hominibus præesse volunt. Zywa samego Pliniusza eo in passu sen: tencya Swiadczy.

A niemniey Urzędy, y charaktery Intrygatorow te nayuiększe maxymy w sobie zatwierdzaią, iako powinni suis in Officijs Bydz stali, pilni Miant, y ich Interesow w ktorych

oficoli

ozwedli, a respective swoich Magistratow et a
capite idących Prezydentow iako nayprzer:
wszych Praw swoich Kochaiąci, Sekretni
trzezwi. Powinności zas ich nieco inszе,
tylko te. Ze zgwałcone Prawa bronić, o
Gwałtownikach donosić, pożarow czynia
abyśię Mieszczanie, y obywatele onych
podług Ordinow, y Ustawow strzegli aver:
tere, ad Bonum Regimen, et Ordinem le:
chy między sobą kłocących przyprowadzał,
Spraw ad Instantiam sibi mianych, y in:
dentowanych popierać, między Przekupstwa:
mi dla wynikaiącey jakiey karyzby zdo:
kładem suæ Superioritati Porządki stano:
wić, Ubogi Lud niedepaktować, ani onym
iakiey krzywdy dać czynić, tymże ubogim
Sierotom, Kalekom dopomagać. Kryminali:
stow Sprawy prowadzić, Sekretow nieob:
:lawiać o podeyrzanych, y łotrzych Osobach,
lub Matwnach gdzie, y na iakich mieyscach
przemieszkiwaiących, y czymsię bawiących, Pre:
sidentibus, Advocatis, Burgrabijs suæ suis
prawijs Magistratibus, et Dominis donosił,
obwieszczać, Mieszczan, y Obywatelow gdzieby
mieli bydź ad aliquod Subsellium incompe:
tens evocati prz Juribus Civitatum bronić
defendować, zastawiać, Na mieyscach Sekre:

tarzow

tarnow Miast żeby mieli bydz quibus legą:
latatibus et discessibus duźenti, osobliwie In:
wentarskie Sprawy ktore nuncupantur
esse stricti Juris ad mentem Praw, usta:
wow popierali, et munus ich totaliter subire,
cum Vigilijs, et Custodibus Civitatensibus
dla zatłomienia iakich excessow wrolenyi
gwałtow, grow, tancow, zbytkow, in Serato
noctem po Domach, y Rezydencyach mia
nych łączycis, Osoby podeyrzane, y suzywotne
pod warty y areszta zabierać, one w kundy
gardach dependenteris iednak maiąc a Sua
Superioritate osadzać, y co tylko onym ex
munere Officij incumbit, życzliwie przychyl:
nie z wzelką ustuy prupensyą wypełniać.
A inaczey żebysis Suis ex Officijs, et chara:
cteribus dobrze nieprawowali, y niepopi:
sywali. Magistratom czyli ich Senatom po:
winności y usługi swoie zwykle, a tym
bardziey, y samym Miastom od ktorych
Salaria biorą niepełnili. Wsc Magistraty
takie nieprzyzwoite Subiecta y nieprzy:
chylne powinny amovere, et longe habilio
ra, aptiora na ich mieyscach installare.
Tranquilla virtus, et Conscientia est, qua
omnibus dulcis est, et nulli cuipiam gra
vis utens amicis ad gratiam, inimicis

ad patrocinia

ad patientiam, et quibus potest ad beneficentiam, cunctis ad benevolentiam.

A tak przełożywszy Seriem Statutum Magistratow, czyli inaczey vere, et proprie Zdawonych lat rzeczonych Senatow y onych dostateczną in utilibus porro necessarijs Punctis uczyniwszy elucydacyą, natymsi: nem ponitisse labori vota jubent.

Koniec.

Te Magistraty Authorowi wdzięki
Czynią? za Pracy, w zapłaceniu dzięki
Życzą Onemu, życia oraz zdrowia
Z Czterech Miesiąca, Kwadrow Pełni Nowia

Votum cujusvis Lectoris
ad Authorem.

Alpha, Omega, Bog całego Swiata
W przeciągu Życie, niech z Szczęściem przepłata
Tysiąc Siedmietny, Osmy Pięćdziesiąty
Rok, niech przyydzie z pełnaset Dziesiąty
Do Szczęściu dziesiąt sześci, lat Dwadzieścia
Z Dokład Czternastu w Pełności Obiecia
Należy iednak od Początku Konca
Miarkować lata z Mistycznego Słońca

Zdda[illegible]

Quidam ad Authorem
In et de premissis.
Vera et certa loquentem.

Przyznać należy Swiatła Zoharowi
Rzetelnieyszemu Prawdy Authorowi.
Słuszne, y zdatne, za podięte pracy
Z rokoznych Niebios mieć potrzebney płacy
Sciągaiącey się; ku wieczney pamięci
Z Skłonności Serca, dobrey woli, chęci
Że klarygował Stany Maiistratow
Albo z własności, rzeczonych Senatow
Z tey Swiatła Prawdy klar uczynił rzeczy
Na których każdy z czytaniu się bespieczy
Że Maiistraty od Boga nadane
Z Swiatłości Prawdy rekognoskowane
Z Miar bydź powinny; z Powag swych iuż
Od Krolow, Xiąząt mocą ich władnące
Co Author wnosi rzecz godna uwagi
Jako Senaty, z tey iuż Powagi.
Gdy się nie rożnią, od Szlacheckich Stanow
Z dawnych lat, wiekow od samych Rzymianow
Przez Cicerona, Tacyta wspomnionych
Z Imion, Zaszczytow w Opisach wytkniętych

Po całym Świecie na ów czas słynących
Oyczyzny Krain, nader kochaiących
Walecznych Wodzow dzielnych Męstw Hektorow
Krzesłowych mądrych, Sędziow Senatorow
Pompeiuszow, Brutusow, Katonow
Emiliuszow, Druzow, Scypionow,
Antoniuszow, y też Juliuszow
Licyniuszow acz y Decyuszow
Y Tycyuszow oraz Flawiuszow
Maxymiuszow, niemniey Fabiuszow
Valeryuszow, oraz Kwinkcyuszow
Y Publiuszow, Mowiow Tullyuszow
Kuryolanow odważnych Lucyllow
Tym idąc torem y Samych Kamillow
Tarquiniuszow, y Pretoryuszow
Markow, Kayuszow y Appiuszow
Wielu tak innych mądrych Rzow Statystow
Z obrotow woien, y Senatorstow
A niezliczonych Xerxezow Rycerzow
Silnych Mocarzow, od pola Żołnierzow
Zdrowia, y życia zmiar każdemu czyli
Dobra, fortuny Sakryfikuiących
Ktorzy wspomnieni a Rzeczą Rzymianie
Niepodpadali, przemyd y odmianie

Wiek

Wiek każdy onych po Wiekach był żyzny
Dla utrzymania Stanow y Oyczyzny
Z Nieprzyiacioł mi Samemi Rekami
Bitwy toczyli przed wielu Wiekami
A nadewszystko, że wkażdey przygodzie
Żyli w Miłości Przyiazni y w zgodzie
Za ktorą zgodą Miłości powodem
Znane ich Rządy, były z wszech Narodem
Tym bardziey znano wzmożone Senaty
Rzeczone żiovkie mądre Magistraty
Aniżeli dali z iakiey bądź przyczyny
Odrywać, od tey Miłości bez winy
Przez tonę bardziey y dystynguowały
Z Cnot, wszelkich przymiot Świat był Świadkiem cały
A niepomału, y w Sądach Obradach
Poznać ich było, nie w grzechowych zdradach
Ktorzyż się mocą Miłości wspierali
I swą Oyczyznę nad zamiar kochali
Te przełożywszy Senatow Istoty
W Insze należy uderzyć obroty
Mało więc nam tym co mowić o Stanach
Lub o Senatach, z władności ich Panach
Gdyż już z Światła Prawdy Sama rzecz
Stany od Rzymian idące bespieczą

Azaly

Azaszym Author iako dobrze znany
Scigac na siebie niemoże nagany
Niech każdy czyta, mądrze co rozumie
Author wraz że mną zwidzy kto co umie
Łatwo zaś mowic a nieczynić snadnie
Nie każdy mowić, rzecz opisać zgadnie
A rzeszcze kiedy, cale nic do rzeczy
W takiey chorobie, sam siebie nieleczy
Trudno też szukać nagle y Doktora
Kiedy go niemasz zrana, y zwieczora
Że iednak Author kautele zanosi
By niekrybrować cudze pracy prosi
Czuią niegodzi, lepiey znać sam siebie
Mysląc yak wtamtą swoy chleb ieść w potrzebie

KONIEC

Promptuarz Stany in genere Magistratow czyli proprie rzeczonych Senatow, własności ich Prerogatiw, Powag, Imion, Zaszczytow, Honorow, Jednosciow, y innych zgoła substancyalnych rzeczy, w Częściach distinctim opisanych tychże Magistratow tyczących, wykładaiący, tym Porządkiem y modelem z Swiatła Prawdy elucydacyiey jako niżey.

Pierwsza liczba znaczy Części: a Druga na Kartach Numera.

Swiatła Prawdy alias sam przedsię Tytuł . . . . . Numer 1.

Do Lektora wierszami . . . . . N° 2.

O Stanach in genere Magistratowych . . . . . N° 3.

O tychże Stanach Magistratow, ktoreby bydź miały w Miastach fulcra, et Decora, jakim trybem daią się poznawać w Pierwszey Części: na Karcie . . N° 4.

O Miastach w ktorych Exercitium Merytura viget et floret. w Tey że Części: na Karcie 5.

O Magistratach na ktorych wszelkie cię

Zary

zary y machiny zwaliia. w Teyże Czę-
ści: na Karcie . . . Num. 5
O Magistratach ab Origine idących od Rzy-
miah, y mianowanych Senatach, których
świadczy specyfikacya, w teyże Części:
na Karcie . . . . . Nro 6.
O Magistratach, czyli proprie rzeczonych
Senatach, pari gradu, et honore z Stana-
mi Szlacheckiemi idących. w teyże Czę-
ści: na Karcie . . . . . Nro 7.
O samych Miastach Stołecznych, gdzieniż
też Magistraty za Prawami, y Przywile-
mi oradzone znayduią, y których świad-
czy specyfikacya. w teyże Części: y na tey
Karcie . . . . . Nro 8.9.10.
O Magistratach wsamey Koronie Polskiey
y W. X. Litt temiż samemi prerogatywa-
mi zaszczycaiących, nuędzy Któremi jako
nayprzewyższe Głowy eminent Krakowscy,
Ogbites aurati mianowani. w Drugiey
Części: na Karcie . . . . . Nro
O tychże Magistratach w Koronie Polskiey
y W. X. L. tedemi Powagami, y Honorami
pod czas Aktow, y Wiązdow publicznych, y

tamdaley a.

tam daley, a daley zaszczycaiących się, y ie:
dynie Almis Universitatibus Prawey rz:
ki ustępuiących. W teyże Części: na Kar:
cie . . . . . N° 10.
O Magistratach z wielu miar w Miastach
Bonum Ordinem, et Regimen utrzymuią:
cych. W teyże Części: na Karcie . . N° cog
O Magistratach na Pospolstwa łaska:
wych, y Dobrotliwych w teyże Części: na
Karcie . . . . . N° 11.
O Magistratach między sobą, nierozerwaną
Przyiazń, et specialiter miłość mieć po:
potrzebna zachowuiących z wielu racyi,
y przyczyn wyrażonych w teyże Części: na
Karcie . . . . . N° 12.
O Aktach, y osobliwych dyfferencyach, mię:
dzy Przyiaźnią, y Miłością z racyi osobli:
wych zachodzących, y opisanych. W teyże:
Części: na Karcie . . . . N° cog 12.13.
ad 14.
O Magistratach y ich Szanowaniu a Popu:
lo z wielu miar, y przyczyn mieć powin:
nym. W Trzeciey części: na Karcie . N° 14.
O tychże Magistratach żadney z siebie su:
rowości in Populum niepokazuiących: o
wzem Interesa łaskawie y zlabrodzą do:

exe

exekucyi przyprowadzaiących. w Teyże Cz:
ści: na Karcie - - - - - Nº 15
O ucaleniu przez Magistraty Praw Miast:
wzgodzie, y miłości Staraiących się, y tam
daley. w teyże Części: na Karcie - - Nº eod
O Dyfferencyach zgod, y miłości, a percone:
quens niezgod, dissensyi w Magistratach
z wielu miar y przyczyn znayduiących się
y tam daley w teyże Części na Karcie Nº 16.
O niezgodach partykularnie w Magistratach
wynikaiących, jakie złe maxymy, ewenty,
y złe konsequencye ściągaiąc w teyże Cz:
ści: na Karcie. . . . . Nº 17.
O Przestrogach, y warunkach w Magistratach
koniecznie miłość obserwować, y mieć Stara:
iących się iedynie dla Dobra pospolitego, które
inaczey z wielu miar, y przyczyn upada:
W teyże Części: na Karcie - - - Nº 18.
O Magistratach które vere et proprie mia:
nuią się bydz Brachia Regum, et Principum
a nemine dependuiących, zgoła, y od wszy:
stkich powinną obserwancyą maiących.
W Czwartey Części: na Karcie . . . Nº 19.
O Magistratach któreśią ab alij: Omnibus
z wielu miar, y przyczyn jako primava Capita
dysponuią

dystyngwuią. W teyże Części: na Karcie. No eod.
O Subiektach przez Magistraty ad capescen:
da Officia z wielu przyczyn pomysleniu, y
obieraniu. W teyże Części: Na Karcie No 20.
O Prowentach, y Dochodach na Magistraty
spadaiących, oraz w zgodzie, y miłości onych
żyiących. W teyże Części: na Karcie - No 21.
Magistraty znacznemi dochodami y Prowen:
tami powinny bydź opatrzone z przyczyn
objaśnionych. W teyże Części: na Karcie No 22.
Około tychże Dochodow, y Prowentow na Ma:
gistraty spadaiących Krolowie, Xiązęta jako
Dziedzicy maią obmyślaią z racyi obszernie
opisanych w teyże Części: na Karcie - No 23.
O Dystrybutach, y wydziałach z Prowentow
zarownie idących, y na też same Magistra:
ty spadaiących. W Piątey Części: Na Karcie: No 24. 25.
O zarownym wydziale, y Dystrybucie z Pro: ad 26.
wentow na Magistraty spadaiących zin:
szych miar y okoliczności klarygowanych, y
objaśnionych. W teyże Części: Na Karcie. No eod
O Magistratach w interesach zachodzących nigdy
nierozdzielaiących się, perconieważ wiele
przyczyn y o Dochodach zarownie idących,
y niemi dzielących się. W teyże Części: Na Karcie No. a 26. ad
27.

O dalszych przyczynach, y okolicznościach około tychże Dochodow, y Prowentow zarownie interer Consules idących, a oraz o Perceptach, y Expensach z takich miar wychodzących, y do Magistratow regulujących się. w teyże Części: Na Karcie . . . . . Nº 27.28.

O Porozumieniuiu zobopolnie zarowney Ex: ad 29.
dywizyi z Prowentow, y Dochodow zachodzących, uchodząc Prawa, Kłotni, y tam daley w teyże Części: Na Karcie . . . Nº 29.

Z racyi Prowentow y Dochodow aequaliter zachodzących, o pomnożeniu Dobra pospolitego, y o nieunikaniu Konferencyi, nad, Publik in rem Miast przez Magistraty odprawuiących w szostey Części: na Karcie . Nº 30.

O Obradach z innych miar, y okoliczności mieć potrzebnych in pleno numero, et congressu Magistratow, aliis non assumendis Officijs. w teyże Części: Na Karcie . . Nº 31.

O Nieprzyimowaniu, y akceptowaniu z wielu miar innych Urzędow, nad pierwsze mianie, y przysięgami stwierdzone. w tey: że Części: Na Karcie . . . . Nº eodem ad 32.

O zniesieniu, y abrogacyi dawnych złych zwyczaiow introdukowanych. w Siodmey Części: Na karcie . . . Nº 32.

O Zwy

O zwyczaiach wzumnych przez Magistraty akceptowanych, y kondycyach ich prawnie opisanych. W teyże Części: Na Karcie . Fo 33.
O zwyczaiach dobrych, y rozumnie opisania onych zrzacyi, y przyczyn Prawa nieznoszących. W teyże Części: na Karcie - - - Fo 34.
O Dystynkcyach zwyczaiow godnych y chwalebnych, a non item prejudycyalnych, niesłusznym Prawem wzmożonych. W teyże Części: Na Karcie . - - - Fo cors
O Informacyi dalszey opisanej, około niezwyczaynych Praktyk, y zwyczaiow przez Pospolstwa natezanych. W teyże Części: Na Karcie . - - - - - Fo cors ad 35.
O Zabieżeniu zwielu miar y Przyczyn przez Konsultacyę y Rady niepraktykowanych przez Pospolstwa zwyczaiow. w teyże Części: Na Karcie . - - - Fo 35.
O Dystynkcyi, y poszanowaniu Seniy w Magistratach zrzacyi, y przyczyn opisanych w Tymey Części: Na Karcie . - - Fo 36 ad 37.
O całości ejusdem Seniy nawet pod czas wotow, y sentymentow w Sądach, y Sprawach przez Magistraty obserwowaney. W teyże Części: Na Karcie . - - - - Fo 37. ad 38.

O dalszym opisaniu zinszych okoliczności y
racyi, ejusdem venerandi Senij w teyże Czę:
ści: Na Karcie - - - - - - Nro 38 ad
O niepretendowaniu, y nieuzurpowaniu oba: 39.
liqua merita większych Prowentow, y docho:
dow in Senium niby, et majorum portionum
spadaiących zracyi, y przyczyn opisanych
W teyże Części: Na Karcie - - - - Nro 39 ad
O Utrzymaniu dobrey harmonij Przyiazni 40.
zinszemi Magistratami dalekiemi, y pobli:
skiemi przez korrespondencye, y Listy wzpiy
wane, y oraz o powinnościach Sekretarzow
tych Interessow pilnuiących. w Dziewiątey
Części na Karcie - - - - Nro 41.42
O Pilności oraz niedbałości Sekretarzow mia: 43. ad 44.
nowanych zwykle Syndykow około Interes:
sow Miast, y samych Magistratow zachodzą:
cych, z wielu miar, y przyczyn opisanych
W teyże Części: Na Karcie - - - Nro 44 ad
O nierozerwaney Przyiazni Kommelligencyi, 45.
harmonij z inszemi Magistratami, około
handlow, y innych negocyacyi Kupieckich
zracyi, y przyczyn obżerniey opisanych W Dzie:
siątey Części: na Karcie - - - - Nro 45.46.
Z wielu daleko miar, y przyczyn opisanych ad 47.

o konty

O kontynuacyi tychże samych korrespondencyi, y oraz assystencyi przez Magistraty Kontraterniow Kupieckim służącey w teyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 47. 48.
O Pomocach bydź potrzebnych około Przedsiębierników handle Kupcom odbieraiących, y porozumieniuiąc wraz z Cechami z racyi, y przyczyn opisanych. W teyże Części: Na Karcie Nro 49 ad 50.
O Prerogatywach Sądowych Solitis Ferijs od prawuiących chcą. W Iedenastey Części: Na Karcie Nro 50 ad 51.
O Dalszych Powagach y Godnościach Magistratow w Sądach zachodzących, z wielu racyi, y przyczyn wynikaiących. W teyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 51. ad 52.
O Dalszych przyczynach exacte Sądow w Magistratach od prawuiących chcą, y oraz o zabieżeniu złych progressow, przez extenuacye samych processow, y Terminow. W teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 52. 53
O Przezornościach, y Ostrożnościach dalszych, około trybow Sądowych, y extenuacyi przesłanych Patronow Zacnie pospolitego w teyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 54. ad 55.

O porozumieniuiu podług Prawa, Słuszności, y Sprawiedliwości w rozsądzeniu Spraw z wielu przyczyn opisanych. W teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 55. ad 56.
O dalszych przyczynach Sądow za Sprawiedliwością idących y Skwapliwie nie sądzących W teyże Części: na Karcie . . . Nro 56.
O Sprawach do rozsądzenia przypadaiących osobliwie Wdow, Sierot, y tam daley w opisach dalszych namienionych. W teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 56 ad 57
O Sądach potocznych sowicie mianowanych, y ich z racyi, y przyczyn sięgaiących opisow W Dwanaśtey Części: na Karcie . . . Nro 58 ad 59.
O Sądach wielkich Burgrabskich, y onych wo: brądkach Opisach. W teyże Części: na Karcie Nro 59. ad 60.
O Remissach od Potocznych Sądow, y Sprawach Magistratow regulujących w teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 60 ad 61.
O Zachowaniu Sekretow bądź Sądowych, bądź innych prywatnych extraordynaryinych, y onych naiaw niepromulgowaniu, y na ustępy Osob nienależących wychodzeniu, z wielu miar y przyczyn w opisaniu wyrażonych w teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 61. ad 62.
O Dalszych racyach, y przyczynach tychże Se:

kretow

kretow zachowania, y onych in vulgus, nie-
rozrzrzasania, y niewydawania. W teyze Czę-
ści: Na Karcie - - - - - - N° 62. ad
O sądzeniu takowych Osob na raw Sekretą wy 63.
dawaiących, y inszych w tey mierze prekuto-
dycyi zachodzących. w teyze Części: na Karcie 63. ad
O Officyalistach niepowinnych bydz na Kon- 64.
sultacyach, Radach, y konferencyach bądz
publicznych; bądz prywatnych dla utrzyma-
nia Sekretow tedynie Magistratow tyczą-
cychsię zracyi, y przyczyn. w teyże Części: na
Karcie - - - - - - - - - N° 64. ad
O Przydawaniu przez Magistraty Wdowom, 65.
Sierotom, nieletnim Dzieciom, Opiekunow,
czyli Kuratorow wedtug Prawa, y oraz o da-
waniu rachunkow przez Opiekunow z Opiek
y obłogvencyi onym służących. w teyże Części:
na Karcie - - - - - - - N° 65. ad
O Erekcyi y utrzymaniu Sądowych Karbon wą- 66.
dach zawsze będących y z nich koncernengi
æqualiter na Magistraty idących: Sudzież
o wpuszczaniu Prynćypałow z Patronami
ktorych Sprawy woźni przywołuią, a tłumemią
inni w Izbach sądowych nieznayduią. W Przy-
nasłey Części: na Karcie - - - - N° 66. 67.
O Obięciu Spraw specialiter do Magistratow 68. ad
69.

Sciągaiących się, y ich klarygacyi przez Opis
obzierniey extendowaney. W teyże Części: Na
Karcie . . . . . Nro 69.
O Cechach generalnie wszystkich, ktorych Surro-
czy przez Opis specyfikacya, do swoich Mayt:
Strałow należących. w teyże Części: Na Karcie Nro corg ad
O Sławach y Ozdobach Cechow w Miastach 70.
przez Magistraty erygowanych, y osadzonych
z wielu racyi, y przyczyn opisanych; w teyże
Części: na Karcie . . . . . Nro 70 ad
O Niezrzeczeniuiu przez Magistraty y ich 71.
Osob, cum leviusculis Personis dla utrzyma:
nia swoich Powag, y Prerogatyw, y innych
z wielu miar, y przyczyn opisanych. W Czter:
stey Części: Na Karcie . . . . Nro 72
O niewdawaniuiu cum eadem leviusculis Per
sonis dla utrzymania swoich Powag, y onym
Sekretow niewyiawiania, z racyi uberius wy
rażonych. W Teyże Części: na Karcie . . Nro 73.
O Niepociąganiu Magistratow do nieprzyzwo:
itych Sądow pro quibusvis gestis, et factis An:
teactorum Magistratuum z miar y przy:
czyn obzernie opisanych w Teycze Części: na
Karcie . . . . Nro corg ad
O wysłuchaniu przez Magistraty Rachunkow 74.
z Percept, y Expens Miast tyczących się w tyżo
Części

Części: Na Karcie . . . . . Nro 74. ad 75
O Niewdzięcznościach, y ich rożnych okoliczno:
ściach, pro beneficijs na Magistraty spada:
łących, y z wielu miar ściągaiących thich w teyże
Części: na Karcie . . . . . Nro 75 ad 76.
Racye y przyczyny dalsze specifice przez
Punkta opisane o niewdzięcznościach opie:
waiące, tudzież y okonkluzyi tychże niewdzię:
cznościow w Teyże Części: Na Karcie . Nro 76. 77. 78.
ad 79 80.
O wydawania votow. a Capitibus Seny non
a fine Consulum sub in Stallis Tedentium
Solite po Cudzoziemskich Miastach prakty:
kowanych, y obserwowanych z racyi uberius
opisanych. w Teyże Części na Karcie . Nro 80. ad
81.
O Rozsądzeniu nayprzyczynalniey Spraw około
Inwentarzow zachodzących, w Piętnastey Czę:
ści: Na Karcie . . . . . Nro 82 ad
82.
O Przyzwoitościach Sekretarzow Spraw Inwen:
tarskich pilnuiących w teyże Części: Na Karcie Nro 82 ad
83.
O Niepisaniu takowych Inwentarzow przez
Miast Sekretarzow, Syndykow, czyli Instyga:
torow, y o niewymaganiu niesłusznej około
prac od Przyczynalnego pretendowanej płacy
y solucyi z przyczyn uberius opisanych
w Teyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 83. 84.

O nieuzurpowaniu Precedencyi nad Magistratami przez Burgrabiow, Prezydentow, Woytow, y tam daley zracyi, y przyczyn uberius opisanych, w Szesnastey Części na Karcie . . Nro 85. ad 86.
O dalszych racyach, y przyczynach occasione præmissorum W teyże Części na Karcie Nro 86.
O niedystynguowaniu, et ex alijs ratiobus tychże samych, ut præmissum est Ibid w teyże Części na Karcie . . . Nro 87.
O Sądzeniu przez Magistraty Spraw Inculpatorum, et Incarceratorum, y o Remissach onych ad Judicia Criminalia. W teyże Części na Karcie . . . . . Nro cząg ad 88.
O Obieraniu Woytow przez Magistraty zrawy latius opisanych w teyże Części na Karcie Nro 88 ad 89.
O Elekcyach Prezydentow podług Praw w gło: wnych Obserwowanych w teyże Części na Karcie . . . . . Nro 89.
O Konfirmacyach tychże Prezydentow zracyi y przyczyn uberius wyrażonych. w teyże Czę: ści: na Karcie . . . . Nro cząg ad 90.
Racye, y przyczyny specialiter podane, y opisane punctatim takowych Prezydentow charakterky y zaszczyty ich utrzymuiące. w teyże Czę: ści na Karcie . . . . Nro 90. 91. 92. 93. 94.

O Erekcyi, y wystawieniu Archivorum dla Konserwacyi Aktow, Protokołow, Papierow, et id genus Rzeczy uberius opisanych w Siedemnastey Części: na Karcie . . . . . Nro 95. ad 96.

O Przyięciu przez Magistraty Osob ad Jus civile, y onych in album civile wpisywania z wielu miar, y przyczyn opisanych w teyże Części: na Karcie . . . . . Nro 96. 97. ad 98.

O Elekcyach generalnie wszystkich do samych Magistratow regulujących się z wielu miar, y przyczyn opisanych. w teyże Części. Na Karcie Nro 98. 99 ad 100.

O Elekcyach in specie Officyalistow tychże samych Magistratow tychże się z wielu miar, y przyczyn opisanych. w Osmnastey Części na Karcie . . . . . Nro 100 ad 101.

O Patrycyuszach Prym ad vacantia stalla, et Officia pra alienigenis, et Advenis Personis maiących z racyi uberius opisanych. wteyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 101 ad 102.

Dalsze racye, y przyczyny o tychże Patrycyuszach Prym nad Ludzie, y Przychodnie Osoby maiących opiekunowie. W teyże Części: Na Karcie. . Nro 103. ad 104.

O Rekognicyi tychże samych Patrycyuszow zdawać byli poznawać dawali w teyże Części: Na Karcie . . . . . Nro 102. ad 103.

O Patryotach wraz z Patrycyuszami nieidących

wteyże Części: Na Karcie . . . . Nro 104.
O Opisie dalszym tymże Patrycyuszom służą:
cym. Wteyże Części Na Karcie . . . Nro eod ad
O Dyfferencyach Patrycyow od Patrycyuszow - 105.
zinszych, miar, y racyi zachodzących wteyże
Części: Na Karcie . . . . . Nro 105.
O Rosnościach Cudzych, y Przychodniowych Osob
od Patrycyuszow, y Patrycyow z racyi, y przyczyn
Opisanych. wteyże Części: Na Karcie . . Nro 105. ad
O Osobach Cudzych, y Przychodnich cale Mayą: 106.
Stratom nieznaiomych sua nomina, et agno:
mina odmieniaiących. Wteyże Części: Na Kar:
cie . . . . . Nro 106. ad
Instantum o Patrycyuszach, ingvantum o ich 107.
dobrych Cnotach, y Przymiotach. Wteyże Części:
Na Karcie . . . . . Nro 107.
O Pisarzach Radzieckich, y Woytowskich od
samych Magistratow, y władzy ich dependują:
cych w Dziewiętnastey Części: Na Karcie Nro 107 ad
O Promocyi ad capescenda Officia takowych Pi: 108.
sarzow jako y innych Officyalistow Miast. =
wteyże Części: na Karcie - - - Nro 109.
O Mocy, y Władzy Magistratow, w Elekcyach
tychże samych Miast Officyalistow extendowa:
nych. Wteyże Części: Na Karcie . - . Nro 110.

O Zachowaniu

O zachowaniu, et in vulgus niewydawaniu Sekretow przez tychże Samych Miast Officyali: stow zracyi uberius opisanych. W teyże Części: Na Karcie . . . . . Nº 111 ad 112.
O Pisarzach wswoich funkcyach wykraczaią: cych, y o zrzuceniu ich z Urzędow zracyi, y przyczyn latius opisanych. W Teyże Części: Na Karcie . . . . . Nº 110 ad 111.
O Inspekcyi przez Magistraty miany nad wel: mi Kancellaryami, gdzie Sobliwie Deposita Principales składać zwykli, y oraz o konserwacyi Actorum, Acticatorum zracyi, y przyczyn ube: viu wyrażonych. w Dwudziestey Części na karcie . . . . . Nº 112. 113.
O Annotacyach y Opisach przez Pisarzow ro: ktach, wszelkich rzeczy ad futuram rei memo: riam, Posterorumve Instructionem bydz Mia: Nom ex multis causis, et rationibus potrze: bnych zracyi, y Przyczyn latius opisanych. W teyże Części: Na Karcie . . . . Nº 114 ad 115.
O Opisaniu in genere Actorum ad futuram re: memoriam, Posterorumve Instruchionem w Samey Koronie Polskiey Miescie Jkr Mci Warszawie służących, y opiewaiących. W teyże Części: Na Karcie 1. . . . . Nº 115. 116.
O Kancellaryach Miast, bezpieczeństwa mieć powi: 117. ad 118.

bujących z racyi obszerniey opisanych w Dwu-
dziestey Pierwszey Części: Na karcie . . Nro 119. ad
O Wyiazdach gdzie, y na iakie mieysca Pisa-
rzow, lub Sekretarzow dependenter się od swo-
ich Magistratow Maiących, tudzież o Substy-
tucyach czasowych na mieyscach tychże Pisa-
rzow przez Magistraty obmyślonych, y zmia-
wiciu miar, y przyczyn wyrażonych. W tey że
Części Na Karcie - - - - Nro 120. 121.
O Niedenegowaniu przez Pisarzow Sue: ad 122.
rendow in Actis zachodzących w Interesach
Magistratuum, y Osobom ich Służących: -
W tey że Części: Na karcie . . . Nro 122 ad
O Rewizyi, y Lustracyi wszelkich Aktow, Pro- 123.
tokołow, post Capita defunctorum Notariom
et id genus z racyi specifice, et distinctim
wyrażonych, przekustodyey Magistratom
czyniących. W tey że Części: Na karcie . Nro 123. 124.
O Substytutach Pisarzach w zadney preferen- ad 125.
cyi w konkurrencyach ad ea vacantia Officia
innym Osobom ex causis, et rationibus mieć
nie pretendujących. W tey że Części: Na karcie Nro 125.
O Nieprzyimowaniu Funkcyi Patronizacyi
Spraw przez Pisarzow, lub Sekretarzow raz
Magistratom, y Miastom przysługłych diversis
in Subsellijs, et Judicijs W tey że Części: Na karcie Nro cod ad
128.

O Sekretarzach.

O Sekretarzach czyli Syndykach Miast y ich Powinnosciach, iustigach, od samych iedynie Magistratow dependuiących. w Dwudziestey Drugiey Części: Na Karcie . . . . № 126. ad
O Electiy y enarracyi tychże Sekretarzow, y ich Powinnosciow z przyczyn uberius wyrażonych. W teyże Części: Na Karcie. . № 127. 128.
O Elacyach, y ambitach tychże Officyalistow mieć niepotrzebnych. W teyże Części: Na Karcie . . . . . № 129. ad 129.
O Maxymach, y powinnosciach Instygatorow daleko obszerniey opisanych od Magistratow dependuiących. W teyże Części na Karcie . . . . . № cod 130.
O Konkluzyi, y zakończeniu Magistratow czyli vere, et proprie rzeczonych Senatow tyzgceyiq. W teyże Części: Na Karcie . № 131. ad 132
Podziękowanie Authorowi wierszami № cod
Votum od Lektora Authorowi także wierszami . . . . № cod
Lvidam ad Authorem także wierszami Na Karcie . . . . № 133. 134. 135. 136.

Z Pokorą upadamy przed Tobą Otcze niech
nas gdy ofiarujemy Tobie Ciała Panskie
przyimi od nas Ofiarowane pod Postacią chleba
Złożone Krwawey Ofiary Twoiey Syna Twoiego
Najswiętszey Panny formy moiey
Duszy abym mogł ofiarować Tobie
Twoiego Syna i Stworzyciela mego
Boga iako mu Bogu

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.